

Союз терористів проти вільного світу

Рішучість Заходу знищить криваву диктатуру
» стор. 5

Хазяйка виноградної лози

Після закриття сільської школи вчителька молодших класів Ольга Рясна пів року не могла прийти до тям. Порятунком стали хобі, які допомагають виживати у складні часи
» стор. 5

Карпатський дідусь і вежа принцеси

Богдан Бенюк знову зіграв у фільмі режисера Зази Буадзе
» стор. 2

Україна молода

Середа, 27 грудня 2023 року

№52 (5964)

Учорашні курси НБУ:
1 \$ = 37,522 грн
1 € = 41,361 грн

Поплив за «Москвою»

Наші бійці потопили разом з екіпажем та зброєю російський десантний корабель «Новочеркаськ»
» стор. 2

Корабель знищували у порту окупованої Феодосії.
Фото з сайту informer.ua.

Віктор Ющенко
третій президент України

«Теми пам'яті, мови і Голодомору є базовими, фундаментальними речами для нашої консолідації. Фактично за якихось 15-20 років як нація ми пройшли унікальну освіту пам'яті».

■ НАЦІЯ

Україна починається з тебе

Віктору Ющенко вручили відзнаку «Медаль Гарета Джонса. Правда і Честь»

Віктор Ющенко в Інституті журналістики КНУ імені Шевченка.
Фото навчального закладу.

Лариса САЛІМОНОВИЧ

У Києві на завершення року 90-ліття пошанування пам'яті про стійкість українців у часи влаштованого московським кремлем Голодомору-геноциду в Інституті журналістики Шевченкового університету відбулася знакова подія. «Медаль Гарета Джонса. Правда і Честь» вручили третьому президенту України Віктору Ющенко, який цю тему зробив для внутрішньої політики однією з пріоритетних і постійно фокусував на ній увагу на міжнародному рівні. Цю відзнаку вчена рада вишу заснувала в пам'ять про валлійського журналіста, який першим відкрив світові очі на трагічні події в Україні 1932—1933 років.

На думку третього президента України, ця трагедія, під впливом коліс радянської, а потім російської пропаганди, тривалий час викликала багато дискусій у нашому суспільстві. Але сьогоднішня статистика свідчить про те, що фактично 78 відсотків українців повністю об'єдналися навколо визнання Голодомору саме геноцидом нашої нації.

«Це лихо сьогодні вже стало глибоко консолідуючою темою, — сказав Віктор Ющенко. — Тобто теми пам'яті, мови і Голодомору є базовими, фундаментальними речами для нашої консолідації. Фактично за якихось 15-20 років як нація ми пройшли унікальну освіту пам'яті».

У ході дискусії та обміну думками студенти запитали у гостя, що потрібно завжди тримати в серці, коли згадуватимемо про Голодомор. У відповідь почули: «Я б дуже хотів, щоб у серці ми носили ті мобілізуючі слова, які часто перед молоддю повторював В'ячеслав Максимович Чорновіл, коли хотів покласти головний аргумент для українського Руху: «Пам'ятай, Україна починається з тебе». Якщо такі слова скажуть 45 мільйонів українців, нам буде жодний ворог не страшний. Ми настільки міцні, що все зло, усе брехливе падає у своїх можливостях».

Як повідомила пресслужба Інституту журналістики, на зустрічі також відбулася презентація студентських видавничих та видосервських проєктів про Голодомор-геноцид в Україні і Гарета Джонса, підготовлені з ініціативи та під керівництвом викладачів кафедри видавничої справи та редагування Марини Женченко та Ярослави Приходи. ■

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Ранок вівторка, 26 грудня, почався з доброї новини. У порту Феодосії українські військові уразили великий десантний корабель «Новочеркаськ», який, за попередніми даними, доставив велику партію зброї з Ірану. Не виключено, що на борту судна були також дрони-камікадзе та близько сотні моряків. Спочатку окупаційна влада Криму велику пожежу на кораблі та вибухи, схожі на детонацію боєприпасів, пояснила роботою ППО. Але згодом гауляйтер аксьонов таки змушений був оголосити евакуацію з наближених до порту будинків.

Першим про вдалу операцію ЗСУ повідомив у своєму телеграм-каналі командувач Повітряних сил України Микола Олещук. «А флоту на росії стає все менше! — написав він. — Цього разу услід за флагманом ЧФ рф — крейсером «Москва», прямує великий десантний корабель «Новочеркаськ».

Генерал подякував за філігранну роботу пілотам і всім причетним до операції фахівцям та дав слушну пораду окупантам: «Одягайте шта-

Позивний «Кіт в берцях», Кліщівка Бахмутського району Донецької області

Коли повертаєшся з Бахмута, всі твої думки про тих, хто залишився назавжди на позиції та ніколи вже не обійме своїх близьких. Збуджений мозок повторює багато картинок ротації, і пам'ять по колу повертає до перших днів виїзду, де на загальній світлинці всі живі та здорові і настрий в усіх побратимів — зробити свій важливий внесок для перемоги України.

Але всі ці позитивні очікування різко завершуються під час заходу до сектору оборони, і ти знову перебуваєш у стані гніву на світ, який говорить про пере-

■ НА ФРОНТІ

Поплив за «Москвою»

Наші бійці потопили разом з екіпажем та зброєю російський десантний корабель «Новочеркаськ»

ни і «по-домашньому уезжайте» з нашого Криму, поки ще не пізно». В українській версії Вікіпедії вже повідомили про те, що десантний корабель пішов на дно разом зі своїм екіпажем.

Наші бійці прорідили і авіаційний парк противника. Як повідомляє ТСН, окрім трьох нових винищувачів Су-34, збитих 22 грудня, небо було зачищене від іще двох бомбардувальників — Су-34 та Су-30. У результаті українські Повітряні сили назавжди приземлили за три дні одразу п'ять військових літаків, побивши у своїй справі світовий рекорд. До цього першість утримували ізраїльські ПС, які за анало-

гічний період знищили 4 літальні апарати.

Найгарячішою точкою «наземного» фронту й далі залишається Авдіївський напрямок, де ворог не полишає спроб оточити місто. «Наші війни стійко тримають оборону, завдаючи загарбникам значних втрат, — повідомили у Генштабі. — Так, Сили оборони протягом доби відбили 27 атак окупантів східніше Новобахмутівки, Степового, Авдіївки та ще 13 — неподалік Первомайського та Невельського Донецької області».

На Куп'янському напрямку українські захисники відбили 6 атак ворога біля Синьківки, де окупанти безуспішно намагалися прорвати оборону. ■

■ ПРО ЩО ГОВОРЯТЬ В ОКОПІ

Що злить тих, хто приймає вогонь на себе

могу, але незрозуміло, як діє для її досягнення. Ти опиняєшся знову в ситуації, коли немає підтримки артилерії під час штурму, коли немає спецтранспорту для евакуації поранених, коли неможливо вивезти тіла побратимів з поля бою. Є тільки речі, які дратують: коли з десяток перевіряючих з різних підрозділів тебе штурхають, щоб отримати цифри про втратах хлопців, але ці

майбутні УБД відморожуються від рішень, як зменшити ці втрати. Іх це не цікавить.

Ти не розумієш того, коли батальйон на лінії розмежування різняться з даними доповідачів командувачу, і це злить тих, хто приймає вогонь на себе. Але на ці звернення МПЗ бригади (офіцер морально-психологічного забезпечення) тобі надсилає рекомендації від психологів — як уп-

равляти гнівом. На передовій позиції! Можливо, і можна знайти сили, аби з цим упоратись, але є фрази, з якими ти вже ніколи не зрозумієш цей світ.

Коли серед побратимів, які загинули під час штурмових дій, двом з них дружини перед виїздом майже однаково вклали «мотиваційні» фрази з натяком на загибель...

Далі прірва... ■

■ ПРОКАТ

Карпатський дідусь і вежа принцеси

Богдан Бенюк знову зіграв у фільмі режисера Зази Буадзе

Валентина ГРИГОРЕНКО

Після допрем'єрного експрестуру сімома містами у прокат 28 грудня виходить фільм «Мій Карпатський дідусь» українського режисера грузинського походження Зази Буадзе. У головній ролі — народний артист України Богдан Бенюк. Вперше фільм було представлено у Національній конкурсній програмі Одеського міжнародного кінофестивалю-2023, що проходив цього року в Чернівцях. Наступного року кіно їздитиме містечками, селами та військовими госпіталями в межах Національного тури «Кіно заради Перемоги!».

Спочатку через пандемію, а потім повномасштабну війну стрічка добиралася до глядачів зі значними затримками. Зйомки відбувалися у 2019 році у мальовничих Бережницях та Дземброні на Івано-Франківщині, де в кадри потрапили майже літня сонячна погода й осіння зі снігом. А також — в італійській Генуї.

Розпочалася робота над проєктом ще в 2015 році. Наступного він узяв участь у Європейській програмі з розробки сценарію за підтримки програми Media. На розвиток проєкту за програмою Creative Europe Media виділили 40 тис. євро.

Фільм створено за підтримки Держкіно України в копродукції з Італією, Молдовою та Чехією. За сюжетом молодий італієць з українським корінням Мікеле (Сімонє Коста) вирушає до карпатського села, куди добираться на гвинтокрилі, після раптової втрати матері. Тут живе його дід Михайло — раніше клоун на прізвисько Боба, який із донькою не бачився 16 років. Знайомство дідуся й онука стає то смішною, то трагічною історією, в якій головне — порозумітися.

Батько будував вежу принцеси для доньки — матері Мікеле, коли та була дитиною, а

Заза Буадзе і Богдан Бенюк.
Фото надане компанією «Своє кіно».

натомість отримав її заповіт розвіяти... прах. Щоправда, уже за п'ять років, як конструкцію зруйнував буревій. Тому дідусь береться за 10 днів усе реконструювати. І цього часу достатньо, щоб онук, який не розуміє української, знайшов спільну мову з україномовним дідом Михайлом. Загалом, фільм про любов до найрідніших і переживання за них, хоч би якими скупими були слова. Прагнення зрозуміти, допомогати і пробачати перемагає, якби не розпачливе наприкінці: «Лікарю!».

Поступово стосунки буркітливого Михайла та його норовливого онука перетворюються на взаємну потребу підтримки свого рідного надійного плеча. Італійський юнак Мікеле не без пригод наповнився любов'ю до гуцульського коріння. Хлопець відкрив для себе гори, карпатські звичаї, потрапив у кілька халеп — і врешті вже не надто поспішав до своєї сонячної країни. Хоча зовсім скоро шлях далі йому

доведеться долати самотійно.

«Вірю, що фільм, як і людина, має свою долю, і цією долею вирішується, коли йому треба народитися і якими шляхами йти. Тому впевнений, що наш фільм мав зустрітись з глядачем саме зараз, коли сотні тисяч молодих українців змушені жити за кордоном. Процес дорослішання в них відбувається далеко від батьківщини, і, може, хтось із них через деякий час буде вважати себе італійцем або французом. Але прийде і такий час, коли рідна кров покличе!» — прокоментував режисер фільму Заза Буадзе.

Саундтрек картини створили одні з найкращих сучасних композиторів України — Роман Григорів та Ілля Разумейко, засновники лабораторії сучасної опери Opera aperta. Вони із Зазою Буадзе та Богданом Бенюком уже працювали разом: над створенням фільму «Мати Апостолів». ■

ІСТОРІЯ

Там, де є коріння, проросте і гілля

Макети храму Трипільської цивілізації представили у Київському політехнічному інституті

Марина КРИВДА

У Києві, в Науково-технічній бібліотеці імені Григорія Денисенка КПІ, презентували макети реконструкції сакральної архітектури часів Трипільської культури — Небелівського храму, який був розташований на території нинішньої Кіровоградської області.

Відкриваючи захід, народний депутат кількох скликань ВР і один з організаторів виставкового проекту Іван Заєць зазначив, що зроблено це на громадських засадах та ентузіазмові. Довго розмірковували, каже пан Іван, чи потрібні нині такі події, чи на часі, адже триває війна. Втім саме війна й спонукала діяти, бо ж росія — це варварство. Вона намагається знищити все цивілізоване, чого не досягла сама, та найбільше — знищити нас як націю.

— «Війна поставила питання руба: бути нам чи не бути, тож ми маємо не втрачати оптимізму. Навпаки, ми повинні показати, що українці є славною нацією, яка має такі надглибокі витoki, а отже вона незнищенна», — сказав Іван Заєць.

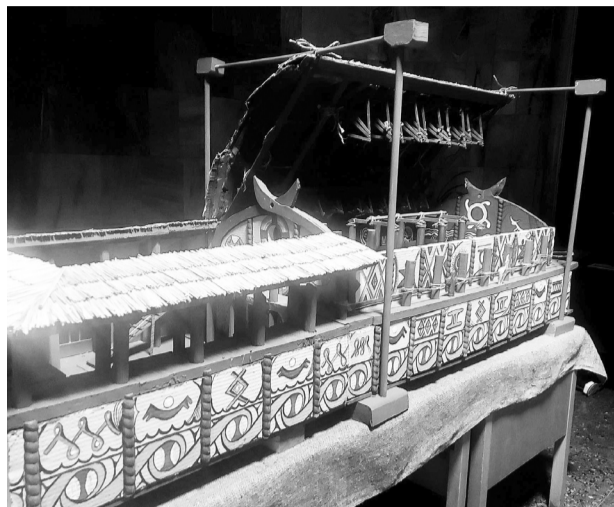
Політехнічний інститут обрали для представлення цієї виставки, щоб залучити студентів до вивчення української ідентичності. Ще одна причина — це зв'язок з виставкою й історією цього славного вишу. Адже колись тут був Інститут сільськогосподарства, а представлені у виставковому

проекті макети й артефакти говорять про те, що українці — землеробська нація, а село загалом є матір'ю ідентичності.

Небелівський храм, макет якого представлено на виставці, належить до найбільших, що було розкопано на наших теренах та й загалом у Європі. Археологи визначили, що храм існував у IV столітті до нашої ери. Це була двоповерхова будівля 20 на 60 метрів, загалом майже 1 тис. 200 метрів квадратних. Головний вхід до неї розташовувався в бік сходу сонця на сонцестояння чи рівнодення. В середині храму археологи виявили сім вівтарів. Орієнтовно в цьому прадавньому місті мешкало 5-6 тисяч жителів.

Є також докази, що трипільці вміли обробляти землю, варити пиво, ткали одяг та виробляли чудовий глиняний посуд. Був у трипільців і свій календар. Тобто наші прадавні пращури мали всі ознаки майже такої цивілізації, що її маємо нині.

Доктор історичних наук, професор Михайло Відейко, який пів століття займається археологією, розповідає: «Саме у часи існування трипільського світу життя та побут людей набув звичного для нас вигляду. Саме тоді у нашому краї почали плавити метал, випалювати посуду гончарних горнах, прясти і ткати. Було створено світ речей, який нам близький та зрозумілий: стали не лише будувати будинки, а й наповнювати їх хатнім

Макет Небелівського храму в масштабі 1 до 30.
Фото Валентини САМЧЕНКО.

начинням (столом, стільцями, лавою, посудом).

У господарстві з'явилися такі потрібні речі, як серп і металева сокира. Люди вдягнулися в зручний та красивий одяг з текстилю. Отже, там, у трипільському світі та на його околицях, цілком слушно буде шукати нині певні витoki, першопочатки світу сучасного.

Михайло Відейко каже, що подібних споруд у Небелівці щонайменше 13, але ця — найбільша.

Допомогли розкопати храм британці, задіявши грантові кошти. Адже держава Україна з 1994 року фактично перестала виділяти кошти на подібні проекти.

На розкопках загалом працювали учасники з 14 країн світу. І всі вони були вражені побаченим, ділиться Михайло Відейко. Вдалося перелопатити і фактично просяяти 2 тисячі кубометрів землі. Храм — це споруда з дерева та глини.

Дослідник каже, що досі на гугл-карті можна побачити яму, з якої трипільці брали глину. А щоб сфотографувати місце розкопок, довелося викликати фахівця з Австралії, бо це зараз ми маємо нещастя спостерігати безпілотники чи не щодня над нашими мирними містами, а 2012 року їх просто не було.

Створив макети храму в масштабі 1 до 30 Володимир Перегінєць. Реконструктор каже, що було б добре колись цю унікальну споруду відбудувати в тих розмірах, що мали трипільці, — і це було б сенсативніше, ніж британський Стоунхендж. Ну а поки що подивитися на макет храму та інші атрибути побуту трипільців (серед яких і оригінальні, і відтворенні сучасниками) можна в Бібліотеці КПІ. Виставка триватиме два місяці. Проект приурочили до 130-річчя відкриття на території України Трипільської культури.

САМОВРЯДУВАННЯ

Летить, «пташки»

На допомогу ЗСУ з бюджету Черкащини спрямували 20 мільйонів гривень

Черкащина закупила необхідне спорядження для наших захисників.
Фото надане Черкаською ОВА.

Людмила НІКІТЕНКО

Днями Черкащина виділила з обласного бюджету на ЗСУ 20 мільйонів гривень, на які закупили необхідне спорядження для наших захисників. Про це повідомляє голова Черкаської обласної військової адміністрації Ігор Табурець. За його словами, цей транш — масштабний, технологічний, різного спрямування. Для підрозділів, де проходять службу захисники-черкащани.

«По-перше, закуплено і передано на фронт 73 безпілотники високої якості з термальним обладнанням, щоб бачити ворога й затемна. Розкладні ліжка, акумулятори, рації, тактичні навушники, прожектори, планшети, кабелі — для формування системи управління та зв'язку», — розповідає пан Ігор.

На це все з обласного бюджету спрямували майже 20 млн грн. Плюс доєднались волонтери з «Другого фронту». «Окрім того, з допомогою Кам'янки та Корсунь-Шевченківського підсилили підрозділ, що прикриває небо над Черкащиною, ще 3 пікапами. Дякую всім, хто доєднався», — говорить пан Ігор. І наголошує, ми повинні щоденно допомагати нашим оборонцям тримати позиції і наступати, женучи ворога геть з української землі. На Перемогу маємо працювати всі разом.

До речі, напередодні названий спецпідрозділ проти повітряної оборони Черкащини також одержав автомобіль. Його закупило СТОВ «Ломовате» з Черкаського району.

НЕБЕЗПЕКА

Не піти під лід

Не варто випробовувати долю крихкою кригою

Інф. «УМ»

До обережності стосовно тонкого льоду закликає Управління з організації пожежно-профілактичної діяльності у державних установах ГУ ДСНС України у м. Києві. Крига на водоймах та річках почала танути і втрачати міцність. Це пов'язано з перепадами температур. Тож не варто ризикувати життям — йти на кригу. Нерідко випробовування її на міцність закінчується трагічно, попереджають спеціалісти.

Якщо все-таки опинилися на кризі водойми, дотримуйтеся наступних рекомендацій:

- міцність льоду перевіряйте палицею, а не ногою;
- рухайтесь повільно;
- йдіть лише протоптаними стежками;
- оминайте ділянки з товстим шаром снігу;
- якщо провалилися — покладіть витягнуті руки по краях пролому і повільно наповзайте грудьми на лід;
- не відпускайте дітей на кригу.

Якщо ви стали свідком надзвичайної ситуації, одразу телефонуйте 101. Допомагати людині самотужки варто лише тоді, коли ви впевнені у своїх силах.

Бережіть себе! — закликає Управління з організації пожежно-профілактичної діяльності у державних установах ГУ ДСНС у м. Києві.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачений додаток до диплома спеціаліста (АКІ №97008145), виданий Київським національним університетом імені Тараса Шевченка (Інститут журналістики) від 1997 року на ім'я Мирута Любова Іванівна, вважати недійсним.

Людмила НІКІТЕНКО

У Черкаському художньому музеї презентували виставку світлин десятків незламних захисників із Шевченкового краю, які стали героями проекту місцевого фотографа Ігоря Єфімова та журналістів видання «18000: новини Черкас».

Як повідомляють у Черкаській ОВА, це історія особистої стійкості у фотографіях, які стали своєрідним завершенням медіа-проекту «Незламні». Він про українських воїнів, їхню історію боротьби за Україну. Розповідає, як наші захисники проживали втрату або ампутацію кінцівок після поранень, а також про повернення після протезування до соціального життя, про підтримку та видимість для суспільства.

За словами автора світлин Ігоря Єфімова, цей проект — робота на перспективу. Результат буде тоді, коли наші громадяни не відводять погляду від людей із протезами, а навпаки — будуть чуйними до

СИЛОЮ ОБ'ЄКТИВА

Перспектива незламних

Вдалося залучити понад 3 млн грн на потреби Сил оборони

них і казатимуть «дякую».

«Адже нам ще треба повчитися казати це просте слово. Наше суспільство часто закрите, і нам складно навіть просто запропонувати допомогу. І це більше про сором, а не про страх чи ніяковість. Тому саме цей сором нам треба долати», — зазначає Ігор Єфімов.

«Історія кожного незламного — унікальна та особлива, — зауважує заступник очільника Черкаської області Олександр Шамрай. — Водночас робить проблемні ситуації ветеранів з ампутаціями видимію. Саме тому нагальним є питання безбар'єрності середовища, підтримки наших бійців і членів їхніх родин. Це — один із пріоритетних напрямів нашої роботи в Черкаській ОВА».

У Черкаській облас-

Фотовиставка про незламних українців у Черкасах.
Фото Черкаської ОВА.

ній військовій адміністрації кажуть, що виставка та благодійний аукціон, який провели після, фіналізували масштабний збір для українських військових від черкаської волонтерки Вікторії Хамази та видання «18000: новини Черкас». Лоти для нього надав також начальник Черкаської ОВА Ігор Табурець. Завдяки цьому збору загалом вдалося залучити

понад 3 млн грн на потреби Сил оборони. Кошти спрямують на придбання дронів і медичних евакуаційних автомобілів.

Діятиме фотовиставка до кінця року. Експозиція містить 19 світлин. Усі охочі можуть не лише ознайомитися з фотопортретами захисників, а й прочитати текстову або переглянути відеоісторію про кожного героя.

■ СЛАБКА ЛІНІЯ

Зе-проекція безперспективності

Слова, котрі нічого не міняють

Тетяна ПАРХОМЧУК

Коли ж нарешті логіка візьме гору над абсурдом? Тим більше в ситуації, коли політика чинної влади України постійно перебуває у розробці прицільного погляду кремля. Остання велика пресконференція президента України Володимира Зеленського — тому чергове підтвердження. Отже, путін з політтехнологами знали, що Зеленський проведе велику пресконференцію. Вони вирішили перед світовим медійним товариством підрізати її публічним засіданням колеги міноборони ерефії. Кремль не лише вивчив психологічний портрет Зеленського, а й уже здатен запускати сценарії криз у Києві. Актор-комедіант Зеленського, який бурлеск перетворив на політику, сьогодні путін називає «київською адміністрацією». І подумки розправляється з «вискочкою» без анестезії манікюрними ножицями.

Заслуги минулого

Так, Україна та її президент у непростій ситуації: ослаблення допомоги колективного Заходу, кадрове оточення президента все більше ізолює його від суспільства, слухняний Кабмін — філія ОП, блокувальні дії західних кордонів України тощо.

Дехто з вітчизняних аналітиків вважає, що путіна бісить харизма й акторська майстерність Зеленського творити креативні меседжі, які донедавна тиражувала вся західна преса. Можливо.

Отже, загалом Зеленський нормально говорив на пресконференції, але все про минулі заслуги майже двірочної давності. Тоді ми вистояли під натиском масштабного вторгнення.

А що сьогодні? Ніяких планів, стратегій, конкретики. Жодного слова стурбованості щодо ситуації, скажімо, під Авдіївкою.

Хвалитись нічим? Конфліктом із генералом Залужним також не похвалишся. Хоча, ймовірно, успіхи головнокомандувача Залужного також у минулому? Можливо, він знав, як спинити ворога на початку, але не знає, як спинити цілком війну?

Цьому навряд чи допоможе масова мобілізація навіть усіх підряд чоловіків і жінок до 60 років, бо на московії людського ресурсу більш ніж достатньо. Окрім того, там достатньо й іноземних легіонерів, особливо з Африки, котрим Москва щедро платить за участь у війні проти України.

Водночас війна не лише на лівій зіткнення, котру путін розтягує, наскільки може. Війна в усій Україні. Цілодобові обстріли ракетами й дронами усєї української території не вщухають, а посилюються.

Одеса, Дніпро, Харків, Кривий Ріг, Херсонщина, Хмельниччина...

23 грудня у першій половині дня п'ять балістичних ракет летіли на Кропивницький. На Кіровоградщині їх знищили, але уламки наробили людям чимало біди.

У ніч на 22 грудня дрони «прогулювались» над Києвом, декотрі були знищені, а один просто влетів у житловий будинок густозаселеної частини столиці.

І так в Україні щодня, по декілька разів на добу.

То, може, вже пора використовувати технології як пріоритетну систему ведення війни дистанційно, що може суттєво покращити ситуацію?

А ті разові, фрагментарні успіхи українських операцій проти окупантів, котрими наші хваляться так, наче вже повністю

москвію завалили, — краплини в морі порівняно з тим, скільки нам горя принесли й прагнуть нести москалі.

І в ситуації з інформуванням світу очільник кремля також намагався випередити Зеленського, аби змусити світову пресу писати більше про путіна та його плани. Певною мірою йому це вдалося.

Дивно, що команда українського президента, яка на момент пресконференції свого шефа вже мала повну інформацію про воєнну колегію на московії, не скористалася можливістю завдати удару у відповідь.

Зеленський промовчав. Хоча у спічі путіна чимало місця займала тема України.

Яким має бути кінець путінської війни?

Головний меседж Зеленського був: українці битимуться «незалежно від допомоги західних союзників і не будуть обговорювати жодні компроміси з територіальними поступками».

Тобто, мир неможливий, якщо росія не піде. Війна — до кінця, хоча Зеленський не знає, коли той кінець і як насправді

Що обвалило довіру до керівництва держави, яке веде неймовірно жорстоку війну за виживання українського народу? Сама війна, її жахи, втрати чи нездатність влади чути суспільство та вибудувати інтелектуальні стратегії?

він має виглядати.

Ми ж бачимо, що війна забуксувала. І ніхто не знає, що і як робити далі. Грати вдовгу — це моральне знищення і придушення.

Така перспектива викликала критичний резонанс втомленого суспільства. Водночас зростає невдоволення Зеленським та його командою.

Тому Верховного головнокомандувача взялася рятувати служба Буданова. Заступник керівника ГУРУ Андрій Юсов видав чергове передбачення: мовляв, українська розвідка має інформацію, що путін уже не збирається воювати у 2025 році. Звісно, якщо путінська армія покладе на полі бою всіх чоловіків і чимало жінок України репродуктивного віку, якщо, до всього, розтрощить тил, то який сенс воювати далі?

Щоправда, усі подібні попередні ворожіння на кавовій гушці від ГУРУ виявлялись далекими від істини. Просто слова, котрі нічого не змінюють.

Однак не забуваймо і те, що ЗСУ ще не програвли жодної великої битви. Навпаки, вони показали таку силу, відвагу і військову майстерність, знищивши

Бахмут. Грудень 2023. Війна на виснаження.

майже 100% кадрової професійної армії росії, яка 24 лютого вторглася в Україну. Найбільш вражаючі битви й перемоги відбулися практично без західної зброї.

Оце мала б бути пряма відповідь путіну, який безальтернативно на колегії говорив лише про перемогу росії. Якби команда, яка готувала президента до підсумкового звіту перед журналістами, не мала таку низьку кваліфікацію.

Тепер про різкий контраст. На пресконференції Зеленський різними завуальованими способами критикував головкома Залужного, демонструючи розкол між політичною владою та воєнним керівництвом. Якщо путін і чекав такого сценарію, то для Заходу це поганий сигнал в умовах боротьби за кошти для України.

Додамо, що путін говорив із Шойгу майже однаковим набом

ВМФ, які добилися перемоги в Чорному морі.

Але основою перемоги й руйнівною силою війни є український народ та ЗСУ. І коли політики та керівники спецслужб вичікували, саме пересічні українці разом із ЗСУ в добровольчих загонах завдали найсильніших ударів по російських загарбниках.

Верховний головнокомандувач також знає, що війну неможливо виграти роз'єднано, в недовірі та окремих битвах.

Але президент діє по-своєму. Він категорично відмовився реформувати не лише свою команду, а й уряд. Для захисту своєї незрозумілої позиції Зеленський навіть якийсь дивний аргумент, що саме його команда з 5-6 осіб є гарантом надходження усєї військової і фінансової допомоги Україні. При тому, що значну частину цієї команди постійно не про-

нього генсека Альянсу Андерса Расмуссена надати ПДЧ Україні без окупованих територій закордонні експерти не вважають абсурдною. Напевно, це неможливо зробити, але така тактика створила б передумову для більш глибокої дискусії з Брюсселем про входження України у військовий клуб Заходу.

Президент США Джо Байден, щоб зняти проблему створення заявкою вступу України до НАТО на саміті у Вашингтоні наступного року, сказав, що це питання вирішиться тільки після завершення війни. Проте, незважаючи на цю заяву, необхідно вести м'яку наступальну дипломатію, щоб Україна могла приєднатись до НАТО на основі спеціального договору, без статті угоди з невизначеними умовами завершення війни.

НАТО — не тільки військовий, а й політичний союз. Таке політичне рішення могло б вплинути на готовність путіна продовжувати війну. Зрештою, він нічого не міг і не може зробити з прийняттям до НАТО Фінляндії, довжина кордонів якої з росією трохи менша, ніж українська.

Політичний провал

У підсумку року — дослідження КМІС від 10 грудня, що показало різке падіння довіри до політики президента Володимира Зеленського. У грудні 2023 року кількість тих, хто бачить у діях президента правильний розвиток України, знизилась до 54% з понад 70% минулорічних.

А прихильників політики Банкової залишилось іще менше — 13%.

Головне питання, на яке потрібно чітко відповісти радникам президента: що стало причиною такого обвалу довіри до керівництва держави, яке веде неймовірно жорстоку війну за виживання українського народу?

Сама війна, її жахи, втрати чи нездатність влади чути суспільство, вибудувати інтелектуальні стратегії? А може, політизація воєнної стратегії й тактики, відсутність реформ, корупція, провали у зовнішній політиці?

І основна проблема — це невміння, неготовність швидко міняти стратегію війни у відповідь на глибоку реконструкцію воєнної політики росією. ■

Проблема «НАТОзації»

За членство в НАТО потрібно боротися всіма можливими способами. Пропозицію колиш-

КРИВАВИЙ ВИКЛИК

Союз терористів проти вільного світу

Рішучість Заходу знищить криваву диктатуру

Тетяна ПАРХОМЧУК

Путін поспіхом розкручує виборчу кампанію. Він знову самовисунувся. Між рядками поспіху читається певний страх невизнання світовою спільнотою його легітимності. І це тисне йому на мозок. Тому він якнайшвидше прагне довести світу правочинність своєї незаконної агресії та перевагу національно-московського суверенітету над міжнародним правом.

Для цього путін самовисувається від Донбасу, натякаючи про неможливість припинення війни. Як мінімум — до повного захоплення Донецької та Луганської областей.

Вибори на московії 17 березня 2024 року мають легітимізувати анексію і юридично підтвердити статус кривавого диктатора як президента всіх окупованих територій, що вже включені в конституцію путінської федерації.

І владімір путін не вірить у готовність Заходу оголосити йому війну.

Гроші — слабе місце кремля

От і чергове москальське кивання пальцем на антипутінську західну коаліцію щодо ймовірності вилучення грошей у закордонних банках це демонструє.

Нещодавно президент України Володимир Зеленський заявив, що хоче «швидше працювати із замороженими російськими активами», а це понад \$300(!) млрд.

Відразу ж заступник міністра закордонних справ ерефії сергій рябков попередив, що в разі конфіскації російських активів для допомоги Україні у відновленні її економіки путінська федерація може піти на скасування дипломатичних стосунків зі Сполученими Штатами.

Також про відповідальність країн, які можуть конфіскувати російські активи, попередив й інший російський чиновник, пресекретар президента рф дмітрій пєсков. Він сказав, що росія не залишить у спокої країни, які конфіскують російські активи, й боротиметься за повернення своїх грошей усіма можливими засобами.

Такий синхрон російських чиновників демонструє, що саме гроші — найвразливіше місце сатанинської влади путіна.

Тож тепер, після погроз, коли стало очевидно, що російські активи є ахілєсовою п'ятою путінської влади, чи наважиться колективний Захід на те, щоб змусити кремль хоч трохи відпрацювати карму за геноцид українців і чи передасть ці кошти Києву? Чи, як ми вже бачили не раз, знову будуть лише стурбованість і спроби заговорити тему?

Водночас ці гучні погрози можуть бути відволікаючим маневром, а путін спробує західним банкірам запропонувати нормальні відкати за те, щоб кремлівські гроші нікуди не ділились із рахунків.

Тобто, на біді України знову можуть намагатись заробити.

Тож якщо Захід не припинить фінансувати війну росії проти України, вона не призведе до поразки путіна і відновлення української державності.

Торгівля з росією на крові рано чи пізно розколе і без того політично крихкий ЄС.

Саме через це, через недалекоглядну й нерішучу позицію його правлячих еліт, росія набирає силу, щоб стати воєнно наддержавою. Якщо їй вдасться створити найсильнішу армію на континенті, спираючись на ядерну зброю, вона почне діяти тільки мовою ультиматумів. І українці можуть виявитись останніми, хто готовий чинити збройний опір воєнній агресії росії.

Не має значення, скільки американської важкої зброї буде завезено у прикордонні з ерефіїєю країни, як і не стримає кремль шість американських ядерних баз на території Європи. Тим більше якщо у президентське крісло США знову сяде Дональд Трамп.

Україна — діагноз путіна

Хоч як дивно, єдина й основна точка геополітичної біфуркації — Україна. Або світ завдяки її перемозі перей-

де на диференційований і вищий рівень упорядкованості, або його система трісне, стане нестійкою, з великою кількістю невизначеностей, що вже поволи набувають ознак хаосу.

Давня мрія путіна та російських великодержавних націонал-шовіністів вкладається у певний алгоритм: «Україна — жертвоприношення на вівтар нового миру — демілітаризована, позаблокована і з нейтральним статусом, денацифікована, з державною російською мовою і церквою, з правом вето москви на зовнішні союзи, паритети між західним і російським бізнесом. Напівколонія, де східна й центральна Україна — російські анклави з маріонетковою владою у Києві. Західна і залишки непокірних територій — можуть євроінтегруватися».

І сьогодні путінські війська, нехтуючи втратами й попри зиму, б'ються за кожний метр фронту. Олігархи фінансують добровольчі батальйони й ПВК, виплачують значні кошти за участь у війні та сім'ям загиблих.

ВПК працює у три зміни, використовуючи дивну індиферентність Заходу, який продовжує давати путіну гроші на війну і постачати дефіцитну воєнну елементну базу.

Путіна можна змусити капітулювати повним торговим ембарго та проголошенням кремлівського диктатора нелегітимним керівником держави. Потрібна воля Заходу.

У стратегії війни все більше використовуються кібер- та інформаційні атаки. Антиукраїнська пропаганда діє через світову низку російських агентів, підкуплених експертів і журналістів з використанням центрів шпигунства — посольств і консульств.

Путін у стані піднесення. Він ще не зламав західну машину демократії, але посіяв у її керівному сервері паростки сумнівів.

Висловлювання президента Франції Еммануєля Макрона підтверджують, що вони стають наративом у ЄС та США. Хоча Франція продовжує заявляти, що не відступить від допомоги Україні.

Однак розгляд головної теми взаємодійносин, що оцінена в 70 млрд євро — 50 млрд макрофінансової допомоги на 4 роки й 20 млрд спеціального фонду для закупівлі зброї та компенсації за неї, — перенесено на 1 лютого 2024 року. Нагадаємо, це питання обтяжене затятою і ворожою позицією Угорщини накласти вето.

Попрі обіцянки й метафорично обнадійливі вислови, президент США Джо Байден не зміг домовитися з республіканцями й сенаторами проголосувати безпековий пакет для України до Нового року.

Невідомо, наскільки вірогідні шанси проголосувати за нього до початку лютого 2024 року? Неясно, чи є реально у Білого дому якийсь «план Б». І чи готовий Джо Байден до більш рішучих кроків у фінансуванні оборони України?

Адже Дональд Трамп, незважаючи на заборону Верховного суду Колорадо включати його в списки для голосуван-

Захід може зупинити путіна.

ня, продовжує формувати внутрішній порядок денний США.

Його головне завдання разом із республіканською партією цілком збігається з логікою путіна: під будь-яким приводом не давати Україні кошти на зброю і підтримку бюджету або перетворити цей процес на хаос безвиході.

І лише Пентагон ще десь відшукав загублений мільярд, з якого до кінця року Україні мали передати зброї на кілька сотень мільйонів доларів.

Наразі в Україні немає високотехнологічних воєнних ресурсів і є повне зупинення фінансування оборонних потреб. А США відклали на 2024 рік (незрозуміло, на який місяць) передачу їй високоточних самонавідних ракет з дальністю до 160 км, котрі компанія Boeing мала поставити в березні поточного року. Вони зараз дуже потрібні.

Як розповідають військові експерти, перевага цих ракет у тому, що вони за-

ким.

На тлі усвідомлення того, що кнопка світової глобальної кризи — в руках путіна, що він — її архітектор, ця інформація видається фейком, аби це більше заколисати стурбованість союзників України.

Насправді москва не відступає, цілей війни не міняє, а путін упевнений у своїй воєнній перемозі.

Через інфантильність, нерішучість і надумані страхи союзників Україна не отримала воєнну допомогу, яка могла б дати їй перевагу у війні з росією.

Захід не хоче легалізувати свою відповідальність, і це його прями вина.

Дива не сталося, і ЗСУ з меншими, ніж потрібно було, можливостями не змогли розвернути контрнаступальну операцію і завдати росії відчутної поразки.

Закопи кризи звели головні північні сили в одну точку, що в 2024 році визначатиме сценарій для глобального світу.

З останніх сюжетів, з одного боку — Зеленський у Байдена і в Конгресі США та саміт Євросоюзу, який відкрив Україні браму до нього; з іншого — «пряма лінія» путіна, де той прикінцево демонстрував участь ерефії у теперішній системі світопорядку.

Він запропонував союз росії з Китаєм, іншими автократіями як альтернативу західній цивілізації, закликавши приєднатись глобальний Південь.

Агресія проти України для кремля — лише важіль для відступу, капітуляції США, G-7 і ЄС та інструмент їх розколу.

Війна, попри безвідповідально оптимістичні прогнози вітчизняних та іноземних говорунів, усе ж дозволила росії перейти на інший, більш високий, рівень внутрішньої та зовнішньої мобілізації, що розширює її глобальні можливості.

Отже, кремлівський курс — лише на продовження війни. Її основою став путінізм як політичний устрій. Нова форма російської державності.

Але путіна можна змусити капітулювати, для цього треба наважитись Заходу. Саме він має всі можливості й інструменти зупинити кривавого диктатора. Треба просто перестати фінансувати війну росії проти України, не гратись у нечутливі для неї санкції, а ввести тотальну економічну блокаду, повне торгове ембарго проти рф і оголосити майбутнього президента путіна нелегітимним керівником держави. Останнє намагалася зробити російська опозиція, через поширення інформації про смерть путіна, але це не стало сигналом для Заходу, аби включитись в гру за цим сценарієм.

Тож є методи, ефективніші, ніж безкінечні постановочні та забавні для західних політиків локальні бої за виділення грошей воюючому Києву як компенсацію за ріки української крові, в якій топиться шлях путінських окупантів до всієї Європи. ■

Ганна ЯРОШЕНКО
Полтавська область

Садибу корінної жительки села Землянки Глобинської територіальної громади Кременчуцького району Полтавщини Ольги Рясної навряд чи можна сплутати з якоюсь іншою. Бо на хвіртці й воротах, які жінка вкотре розписала власноруч, зображені бравий козак із синьо-жовтим стягом, козачка, українська хата з мальвами, здалеку видно й напис «Слава Україні!». У спорожнілій батьківській хаті пані Ольги поселилося подружжя переселенців, яких вигнала з нагрітого гнізда повномасштабна війна, а вони переманили до себе й сватів.

«І от їхня сваха, заставши мене за розмальовуванням, не втрималася й поцікавилася, чи не боюся я наслідків у разі, якщо сюди прийдуть москвити. Не відриваючись від свого заняття, я їй спокійно відповіла: якщо досі не прийшли, то вже навряд чи прийдуть», — говорить пані Ольга.

Вирощує понад 80 сортів винограду — загалом має 120 кущів

Вона має один-єдиний запис у трудовій книжці: 31 рік пропрацювала вчителькою молодших класів у школі, яку перед тим закінчила. То для неї була не просто робота, а покликання, втіха для душі. Тому, коли навчальний заклад, попри всі його досягнення, через малу кількість учнів закрили, у жінки це викликало затяжний стрес.

«Відбувається видавлювання людей із села, — переконана вона. — Ви ж бачите, сільські школи безжально закривають. 2,5 року тому на Глобинщині одночасно закрили 7 шкіл. Це недалекоглядна політика. Бо, не секрет, без школи в села немає жодних перспектив. Я вважала себе сильною людиною, проте ота ситуація геть вибила мене з колії. Після того, як востаннє переступила шкільний поріг, цілими днями лила сльози, втратила апетит, перестала вставати з ліжка й спілкуватися з іншими людьми, навіть своїм дітям по кілька днів не телефонувала. Коли мене запросили працювати до сусідньої школи, що за 12 кілометрів звідси, куди перевели й наших школярів, підвезти мене туди визвався син Богдан, котрий якраз приїхав зі Швеції (а зараз живе й працює в Данії). Та, уявіть собі, я не змогла змусити себе переступити поріг чужої школи. Коли ж розпочалася повномасштабна війна, зрозуміла, що моя особиста проблема — не така вже й суттєва порівняно з тим, що відбувається в країні.

Особливо ж гостро відчула, що життя надто коротке та крихке й ти не знаєш, що принесе завтрашній день, коли в мого чоловіка Юрія стався інсульт. Це окрема дуже важка історія. А в перші місяці повномасштабної війни нашої групі понад із 15 осіб часто телефонували волонтери, які доправляли «гуманітарку» на фронт: ми мали на певний час то партію вареників приготувати, то пірижків напекти, то котлет насмажити. І тут уже було не до особистих страждань. До того ж наш аматорський народний вокальний ансамбль «Барви» (для мене це справжня вірада, свято душі) почав проводити благодійні концерти як у Землянках, так і в сусідніх населених пунктах. За весь час нам вдалося зібрати 120 тисяч гривень пожертв від людей — усі ці кошти ми спрямували на підтримку наших оборонців».

Пані Ольга є членом фейсбучної спільноти виноградарів, де більшість становлять чоловіки. І от якось один з них написав їй: а хто вам, мовляв, сказав, що ви все життя мали присвятити педагогічній діяльності?

Виноградарством Ольга Рясна стала займатися років 15 тому. Усе почалося з того, що купила кілька саджанців винограду і, зовсім не маючи досвіду, посадила їх так, як саджають звичайні дерева. Вони й досі, говорить, ростуть не так, як треба. Адже виноград має лежати на землі, аби його було зручно вкривати на зиму.

«У вихідні ми з чоловіком возили продавати на ринок до Кременчука молочні продукти — то був додатковий заробіток, який нині став основним. І там у виноградарів, які збували свій урожай, я купувала саджанці. Син Богдан (на ту пору школяр), якому доводилося викопувати ями завширшки й завглибшки 80 сантиметрів, тоді все, було, допитувався: «Навіщо саджати стільки винограду? Ти

ж усіх ягід не з'їси». А я йому відповідала: можливо, настануть такі часи, коли я з цього винограду житиму. І оті слова виявилися пророчими, — розповідає моя співрозмовниця. — Коли у дворі забракло місця, посадила кілька перших кущів на городі. Тепер маю 120 кущів і загалом вирощую понад 80 сортів винограду. Чесно кажучи, уже збилася з ліку, бо одні з них викидаю, інші — насаджую. Мій виноградник займає десь 1/5 частину городу. За моїм прикладом і сусіди почали виносити на грядку дерева, кущі. А раніше то було — боже збав. Мій покійний батько все бідкався: «Олю, що ти витворяєш, та з тебе ж люди сміятимуться». До речі, у нашому селі виноградарством ніхто всерйоз не займається. Але мені цього дуже хотілося. У період, коли мій виноградник був молодим (коли ще не було навіть сигнального плоношення), я рилася в інтернеті, вивчала сорти, складала список, які з них хочу бачити на своєму городі. Скажімо, мені дуже хотілося мати ранній безкісточковий сорт винограду «Велес» із приємним мускатом: він дає величезні грона вагою близько 5 кілограмів. Але мій «виноградний» учитель Олексій Топчій, який проживає неподалік (у селі Манжеля) і в якого купую багато саджанців, настійно радив: «Олю, тобі цей сорт не потрібен, він краще росте в південних регіонах». Та я не дослухалася до його слів: придбала відразу 2 кущі. Першого ж року на них такі великі грона зав'язалися. Але жодної ягоди так і не покуштувала: вони потріскалися й пропали. 4 роки витратила на експеримент, а в підсумку викорчувала весь виноград цього сорту. Отак доводиться вчитися на власних помилках».

На перших порах було важко не так виростити виноград, як продати

Рекордні за вагою грона у винограду героїні цього матеріалу дав сорт «Преображення». Вони важили понад 3 кілограми.

«Щоб ви розуміли, такі грона чи не повністю займали сітки розміром 30x40 сантиметрів для захисту винограду від ос. Коли мої виноградні кущі тільки-но почали плодоносити, я ще не знала про це пристосування. Тож нам доводилося буквально відвойовувати ягоди в ос ночами, бо вдень до них просто не можна було підступитися. Пригадую, одне з грон настільки заповнило сіточку згаданих розмірів, що ми не змогли його з неї витягнути. Я так і подарувала те грона разом із сіткою.

Виноград сорту «Преображення» взагалі є високоврожайним. А можливо, такі величезні грона вродили через те, що перед тим у мене вимерз абсолютно весь виноград. Може, пам'ятаєте, 11 травня 2017 року був нічний заморозок. Коли поглянула після того сюрпризу погоди на свій виноградник, то мало не заплакала: він був абсолютно чорний. А відновився тільки влітку завдяки сплячим брунькам — і така сильна лоза піднялася. Думаю, відпочивши, виноград і дав наступного року такі рекордні за урожайністю грона», — припускає Ольга Рясна.

А от її улюблений сорт — «Захоплення». Жінка його всім радить й іноді кладе в подарунок. Хоч багато виноградарів, зазначає, від нього відмовилися.

«Це надійний сорт, який дає щорічні врожаї й може прижитися в усіх куточках України. Ягоди мають гар-

■ ЗАХОПЛЕННЯ

Хазяйка

Після закриття сільської школи вчителька молодших класів Ольга Рясна пів року не могла прийти до тями. Порятунком стали хобі, які допомагають виживати у складні часи

Ольга Рясна: «Розкривши наприкінці квітня виноград, аж поки на ньому не опав останній лист, ти, вважай, живеш на винограднику».

Цьогоріч Ольга Рясна спекла як ніколи багато короваїв. Фото надані Ольгою Рясною.

монійний солодкий смак. Єдиний мінус — коли вони достигають, на них з'являється своєрідна засмага. Через це покупці від нього не в захваті. Бо люди часто купують... очима. Останнім часом я його взагалі перестала возити на ринок — натомість або пригортаю ним гостей, або ж сама смакую. Іще люблю гібрид «Монарх» — це один із найбільш великоплідних сортів у моєму винограднику. Рекордна ягода цього сорту була тільки трохи меншою за куряче яйце й важила 30 грамів. Такі ягід навіть за великого бажання багато не з'їси. Та все ж сорт «Захоплення» залишається моїм фаворитом, і я з ним навряд чи колись розпрощаюся», — стверджує пані Ольга.

Праця на винограднику чи не повністю лягла на плечі нашої героїні. За її словами, чоловік Юрій може допомогти їй вкрити виноград на зиму чи розкрити навесні. А підв'язування, пазинкування й навіть обробка входять до списку обов'язків жінки (до речі,

вона тільки двічі проводить обробку винограду «хімією»: перед цвітінням і коли ягода завбільшки з горохом, а в період її дозрівання в хід ідуть хіба що сода та йод).

«Для розпилювання засобів захисту використовую акумуляторний обприскувач, який містить бак ємністю 17 літрів. Так от, на 120 кущів, щоб ви розуміли, у мене йде 18-20 таких бачків рідини. Це нелегка праця. Іноді, бува, доходить до сліз. Минулої весни чоловік тільки-но навчився по-новому ходити після інсульту. У період вегетації добовий приріст пагонів винограду становить 10-15 сантиметрів, а після дощів він узагалі росте як із води. Тож гілля на моїй плантації аж на землі валялося. Я навіть пустила сльозу, розуміючи, що цього року ладу своєму винограду не дам. А тоді засукала рукави і стала до праці. Десь близько 12 днів витратила на підв'язування, після чого врешті змогла полегшено зітхнути.

Червень для мене — найбільш «га-

■ ЗАХОПЛЕННЯ

ВИНОГРАДНОЇ ЛОЗИ

Рекордні грона винограду, вирощені дбайливими руками пані Ольги.

рячий» місяць, коли й город треба полоти, й у виноградник бігти. Та коли всі пагони попід'язуєш, заспокоюєшся й потім тільки спостерігаєш: заглядаєш до виноградника вранці, в обід і ввечері. Бо якщо не надаєш винограду уваги, то такою буде й віддача.

Ще до повномасштабної війни у моєму житті був такий випадок: свати й зять зробили мені подарунок на 50-річний ювілей — відправили мене разом з донькою Юлією й малим онуком Ромою на відпочинок на Сонячний Берег у Болгарію (то була моя єдина поїздка за кордон), — пригадує жителька села Землянки, зізнаючись, що вона є великою домосідкою. — Таким чином, я цілих два тижні не була вдома. І от повертаюся наприкінці липня й бачу, що мій виноград захворів. Дуже важливо помігати цей процес на самому початку. Але в мене все листя вже було вражене грибок. Ледве дочекавшись ранку, я обробила кущі. Проте того року в мене не дозріло жодне грона: оскільки листя після моєї обробки посохло, лозі нізвідки було брати поживні речовини. А зазвичай, розкривши наприкінці квітня виноград, аж поки на ньому не опав останній лист, ти, вважаю, живеш на винограднику».

Далі пані Ольга описує ще одну проблему: на перших порах було важко не так виростити виноград, як продати. Адже у глобинському краї багато хто займається цією справою. І всі реалізують свій урожай на ринку в Глобиному. Звичайно, зараз, коли покупці вже знають її продукцію, коли з'явилися постійні клієнти, стало трохи легше.

«А загалом високої ціни ми виставити не можемо, бо люди «обезгрошилися», а виноград не належить до продуктів першої потреби. Останнім часом покупці, буває, приїжджають до мене додому — у такому разі маю чистий прибуток. А коли долаєш 20 кілометрів до ринку у Глобиному і стільки ж назад, то, якщо врахувати витрати на бензин, не завжди й виходиш у «плюс». Звичайно, певну копіюку від продажу винограду маю, але це не такі великі гроші, — запевняє Ольга Рясна. — Попри все, коли син наших знайомих, із якими років 15 не бачилися, розповів у соцмережі, що «асвабдители» звільнили його від квартири в Ірпені, і звернувся по допомогу до співвітчизників, я, порадившись із чоловіком, однією з перших вислала певну суму коштів. Ці гроші мені нелегко далися, але з легким серцем віддалися. Свого часу ця родина зробила нам багато добра. А добро має повертатися».

Насадилася понад тисячу саджанців, а також зайнялася приготуванням на продаж смаколиків та короваїв

У фейсбуківській групі виноградарів є один літній чоловік — Володимир Щербина, який вирощує виноград на невеликій дачній ділянці під Києвом. Саме він підказав пані Ользі, що більший заробіток можна отримати, реалізуючи не плоди винограду, а саджанці.

«Я й до цього вирощувала їх у невеликій кількості і просто роздавала. А тоді подумала: а чому б не спробувати продавати? І цьогоріч насадила вже понад тисячу саджанців. Одні з них ліпше пішли в ріст, інші — гірше. Тож останні лишила на наступний рік. Тобто для тих, хто їх замовляє, вибираю найкращі, не лоблю висилати на кшталт «на тобі, небоже, що мені негоже». Який сенс, якщо людина до тебе більше не звернеться й нікому іншому твоїх саджанців не порадить? — розмірковує вголос Ольга Рясна. — Цьогоріч восени не надто багато їх продала. Але вже зрозуміла, що навіть за мінімальної ціни на них виходить майже такий самий виторг, як і за ягоди винограду. Щоправда, іноді виноградарі, з якими спілкуюся в соцмережах, пишуть у коментарях: гарні, мовляв, саджанці, але для новачків, а які у вас пропозиції для розкручених виноградарів? Тобто людей нерідко приваблюють новинки. Я ж пропоную надійні перевірені сорти, які вирощую сама. Бо переконана: навщо бивати три роки на винограднику, саджаючи нові сорти, що невідомо як себе проявлять? Мені хочеться, щоб людина, посадивши мій саджанець, неодмінно згадала мене добрим словом».

Втім узимку, коли виноградник не вимагав турботи господині, вона почала шукати інші статті доходів. І рік тому зайнялася приготуванням на продаж смаколиків. Розпочала з десерту з фруктово-ягідного пюре — пастили, пригадавши, що якось робила ці ласощі для онука. Спершу сушила її в духовці газової плити, а потім витратила 10 тисяч гривень на придбання відповідного обладнання. Цього ж року несподівано для самої себе почала готувати грузинський національний десерт — чурчхелу.

«І коли люди розкуштували мою чурчхелу, вона їм сподобалася ще дужче, ніж пастила, — усміхається Ольга Рясна. — Окрім усього, готую гарбузові цукерки: шматочки гарбуза мариную в апельсиновому та лимонному соках, а тоді сушу — смакота виходить неймовірна. Звичайно, це недешево задоволення, бо з 23 кілогра-

мів нарізаних шматочків гарбуза отримуєш лише близько 3 кілограмів таких цукерок. Я змушена була купити ще один холодильник, який повністю відвела під усю оцю смакоту. Минулого тижня зробила 120 штук апетитних грузинських цукерок — і всі вони пішли на ура. Бувають такі дні, коли, щоб виконати всі замовлення, працюю не покладаючи рук. Приємно, що замовлення надходять аж із Тернопільської області. До речі, одна жіночка написала такий відгук: «У вашої чурчхели є один недолік — вона дуже швидко закінчується».

А ще пані Ольга пече короваї — цим у їхньому селі, як і виноградарством, не займається практично ніхто. Тому за потреби всі звертаються до колишньої вчительки.

«Оскільки Землянківській школі присвоїли ім'я нашої славної землячки Раїси Кириченко, до нас приїжджало багато делегацій, яких треба було за традицією зустрічати з короваєм, — розказує жінка про витоки ще одного свого захоплення. — Спочатку я пекла цей особливий хліб, а потім пробувала прикрашати його зверху візерунками з того ж дріжджового тіста, яке мало властивість підходити. Відтак мої візерунки змінювали форму, «пливли». Доводилося починати все заново. Пісню тісто теж не дало бажаного результату: при випіканні мої квіти, колоски тощо ставали твердуватими. Зрештою стала використовувати для оздобу короваїв таке тісто, яке зазвичай готують для печива своєму онуку, — і тоді все пішло як по маслу. Цього року спекла так багато короваїв, як ніколи. Бо, окрім усього, у нас народилася така своєрідна традиція: після кожного благодійного концерту нашого народного вокального ансамблю «Барви» на знак вдячності людям, котрі жертвують немалі кошти на підтримку наших воїнів, ми розрізаємо на шматочки заздалегідь спечений мнєю коровай і роздаємо всім присутнім. Кілька моїх короваїв волонтери доправили

й хлопцям на фронт. Іще запровадила акцію «Коровай для друга» — відсилаю свій святковий хліб фейсбуківським друзям, які є близькими мені по духу. На сьогодні рекордна подорож мого короваю сягає 580 кілометрів. І це не межа. Узагалі можу відправити його в будь-яку точку України. Бо мої короваї можуть зберігатися довгий час — якщо в холодильнику, то й протягом двох-трьох тижнів. І чим довше цей обрядовий хліб стоїть, тим стає все смачнішим».

На його приготування пані Ольга витрачає 8 годин. Аби ніщо не відволікало її від самого процесу, часто робить це у вечірній або нічний час. Господиня ділиться, що їй це по-справжньому захоплює. Коли починає готувати коровай, наперед ніколи не знає, яким він буде. Це творчий процес, і вона навіть не любить щось повторювати.

«Моя сусідка підмітила, що після закінчення учительської кар'єри я навіть одягатися почала краще. Просте, коли розпочалася повномасштабна війна, я зрозуміла, що потрібно жити тут і зараз, — іще раз наголошує Ольга Рясна. — Тим паче, що над нашим селом уже двічі пролітали ворожі ракети — їхній характерний свист ні з чим не сплутати, і я його ніколи не забуду. Коли закрили нашу школу, я дуже переїмалася тим, як виживатиму. Проте зараз примудрююся заробляти, поповнюючи сімейний бюджет. Бо вважаю, що не маю права брати кошти в дітей, поки вони самі міцно не стануть на ноги. Моя донька одного разу сказала, що не знає, чого їй ще від мене можна очікувати. А я й сама цього не знаю. Усе береться хтосьна-звідки. Багатьма речами я зовсім не планувала займатися, вони з'явилися самі собою. До того ж у моє життя приходять люди, які додають у нього яскравих фарб, дають мені зрозуміти, що не все так погано і що я чогось варту, умію робити те, чого багато хто не вміє. І це мене дуже тішить, додає снаги переживати ці складні часи».

■ ПЕРЕДПЛАТА-2024

Разом — до перемоги!

Найближчим часом можна передплатити «Україну молоду» на лютий

«Україну молоду» у своїх відгуках і читачі — як зі столиці, так і з глибинки, — і колеги-журналісти оцінюють як головну національну газету держави. Редакція «УМ» і надалі намагатиметься бути гідною такої високої оцінки і вашої уваги, шановні читачі.

Якщо хто з вас ще не передплатив «Україну молоду» на 2024 рік, це можна зробити і ви отримуватимете газету з 1 лютого. Оформити передплату можна до 20 грудня у відділеннях поштового зв'язку, в операційних залах поштамтів, у пунктах приймання передплати, на сайті ПАТ «Укрпошта» www.ukrposhta.ua, ДП «Преса» www.presa.ua, як за електронною версією Каталогу видань України «Преса поштою», так і за друкованим Каталогом видань «Преса поштою».

До наших постійних читачів ми традиційно звертаємося: якщо ви багато років передплачуєте «Україну молоду» — порадьте передплату і своїм родичам, друзям, сусідам, знайомим.

Передплатна вартість «України молоді» на 2024 рік:

на місяць — 77 грн.,

на два місяці — 154 грн.,

до кінця півріччя — 385 грн.,

до кінця року — 847 грн.

Передплатний індекс — 60970

«Укрпошта» додатково за саму процедуру оформлення передплати бере 15 грн.

■ НУМЕРОЛОГІЯ

Торжество
справедливості

Рік вісімки щедро нагородить нас за добрі справи, виставить суворий рахунок за проявлену слабкість і вкотре нагадає про те, що у світі нічого не трапляється випадково

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Уже чотири роки поспіль Всесвіт грає з нами у гру, де не спрацьовують старі правила прогнозування майбутнього. У ворожок плутаються карти, астрологів дивують своєю непередбачуваністю зірки, нумерологам складно порозумітися з числами. У результаті фактично ніхто з прогнозистів раніше не передбачив глобальний масштаб COVID-19, а тепер не може назвати точну дату завершення війни в Україні. Складається враження, що земна матриця була перепрограмована вселенськими комп'ютерниками на вільний політ, який осилити зможуть лише душі, близькі до святості. У цьому сенсі 2024 рік можна назвати більш зрозумілим, оскільки планетою правитиме енергія вісімки (2+0+2+4=8), яка в нумерології вважається числом карми. Тобто, що насяли, те й пожинатимемо у найширшому і дуже прозорому значенні цього слова. Причому йдеться про події, які стосуватимуться не лише персоналій, а й країн у цілому, адже вплив цієї енергії матиме планетарний розмах. Отож іще трішки — і почнемо дізнаватися, хто є хто на нашій блакитній кулі і які сороміцькі скелети ховають у своїх антикварних шафах сильні світу цього. Без іронічно-філософського настрою (привіт, вісімко!) спостерігати за світовим вертепом буде вкрай непросто, тому запасемося терпінням і здоровим глуздом. Зрештою, під високим небом циклічно минає все, аби повернутися у новій формі.

Не питаєте: «За що?»

Восьмий аркан у древній версії карт Таро має назву Справедливість, програма якого нагадає місію вселенського судового пристава, що слідкує за виконанням закону причини і наслідку. Його суть доволі проста — у кожного наслідку є своя причина, бо у Всесвіті нічого не трапляється випадково. І якщо вас обурює ситуація, до якої потрапили, це означає лише те, що ви аналізуєте результат своїх власних дій, а не саму персональну дію.

Вкинувши у землю насінину огірка, ми не можемо виростити кавун, але часто обурюємося з того приводу, що розмір і смак отриманого плоду не відповідає нашим сподіванням.

Аркан Справедливість у таронумерологічній карті України відіграє особливу роль, адже новітня історія нашої держави почалася у серпні, що у річному календарі має порядковий номер 8. Аркан місяця — це наш учитель, без освоєння уроків якого неможливо бути успішним. Отож рік планетарної вісімки, найвірогідніше, й далі залишатиме нас у вирі світових проблем, але є шанс, що ми почнемо потроху вибиратися з епіцентру планетарних розбірок.

На це є одразу кілька причин. Геноцид, влаштований кремлівськими нелюдами в Україні, висвітлив вразливі сторони світових ієрофантів. Вже фактично два роки поспіль вони боязливо та водночас прагматично вимірюють глибину у риках пролітої українцями крові і, виходячи з отриманих даних, регулюють воєнний хаос. Але якщо обрана тактика у рік сімки (2+0+2+3=7) приносила їм бодай якийсь результат, то зараз може все кардинально змінитися. Є ризик, що путін, окрилений абсолютною безкарністю, припхається вже на їхні території, і не обов'язково з численною ордою зазобованих чмобиків.

Як саме це станеться, сказати важко, але езотеричні аналогії пошукати можна. Скажімо, міфічним героєм сьомого аркану, який «управляє» 2023 роком, є олімпійський бог війни Арес. Він був настільки одержимий боями, що брав участь у всіх найжорстокіших кровопролиттях свого часу. М'ясні штурми, які рашисти влаштовують на українських фронтах, мимоволі нагадують саме такий військовий тренд.

А ось міфічною героїнею згаданої вісімки є богиня справедливості та правосуддя Афінська, яка водночас відома і в образі дівки війни. З Аресом вони не раз зустрічалися на полі бою з протилежних сторін барикад, але вона чоразу вигравала не силою, а розумом та хитрістю. Її геніальна стратегія також привела до падіння могутньої Трої, оскільки саме Афінська підказала Одиссею збудува-

ти величезного дерев'яного коня й напхати його грецькими воїнами. Зрештою, не тільки найвні, скільки пихаті та самонадійні троянці самі втягли ворогів на свою територію, після чого потонули у своїй же крові.

«Троянських коней» кремлівські чорні карлики вже давно завели до всіх впливових центрів світу і досита їх підгодовують. Тож якщо колективний Захід не опритомніє, заготовлені чоловічки можуть легко полізти зі своїх схронів де завгодно і при цьому не обов'язково будуть зеленими. Вони вже прокачували ситуацію «жовтими жилетами» у Франції та сомалійськими велосипедистами на кордоні з Фінляндією, вивчали реакцію НАТО «випадковими» прильотами ракет до сусідніх з Україною країн, привели до влади проросійську партію у Словаччині — і це далеко не повний список. Далі обов'язково буде, бо вчасно непокаране зло нахабніє, прибуваючи силою.

До речі, днями німецька газета Bild, що свого часу вразила точною інсайдерською інформацією про війну в Україні, надрукувала черговий прогноз, посилаючись на повідомлення розвідок ЄС. Згідно з отриманими даними, росія може напасти на європейські країни вже взимку наступного року, оскільки у США після виборів триватиме процес формування нової влади і світовий арбітр буде ослаблений політичною боротьбою.

Словом, варіантів випробувати Захід на міцність у московських гошників з кожним роком війни в Україні стає все більше. Але, за словами пана Макрона, ключові гравці й далі чекають від кремлівського маніяка телефонного дзвінка й вочевидь готові вислухати пропозиції ліджера, якого самі ж вигодували власними страхом та нерішучістю.

Спостереження за цим абсурдним театром викликають такі думки. А що коли росія, будучи гігантською імперською гідрою, історично вже вичерпала саму себе, тому одіозною поведінкою еліти просить, аби світ нарешті допоміг їй трансформуватися у щось нове і людське. Але замість того, аби розчленили потвору й упокорити, її задобрюють українською кров'ю.

Отож зараз навіть цікаво, куди тепер полетить бумеранг справедливості, керований дією закону причини і наслідку, адже ми власну карму вже потроху посилюємо у той час, коли решта за свою ще й не брала. Заходу, мабуть, пощастить лише в тому випадку, якщо голови москальської потвори таки не домовляться між собою й почнуть люто гризти одна одну. На щастя, подібний сценарій теж можливий з високою долею вірогідності.

Архангел Гавриїл закликає Україну стати дударем, який поведе інших до істинної свободи.

Пан або пропав

З нумерологічної точки зору персональна програма року цього разу в Україні формуватиме четвірка. Причому не проста, а утворена з енергії 22/4.

24. 08. 2024
22 4 18 9

Обидві вібрації є архетипом умілого майстра, здатного надавати практичним ідеям матеріальної форми. Але є і певна різниця. Якщо «четвірочник», умовно кажучи, здатний закласти міцний фундамент будинку, то власнику енергії 22/4 під силу збудувати державу. Висновок очевидний. Як тільки піде на спад гостра фаза війни (ця подія, дасть Бог, станеться навесні), парламенту доведеться прийняти закони, які захищатимуть інтереси народу, а не олігархічних кланів. Запит на давно вистраждану справедливість буде в суспільстві настільки високим, що так званий «батальйон Монако» добровільно поповнять нові «герої». Хотілося б вірити, що кара богині Афінської дістане їх і там або хоча б змусить повернути на відбудову країни поцуплені у неї гроші.

Енергії чисел 22/4 і 18/9 також вказують на те, що цього разу олігархічний системі не вдасться напустити туману, приховуючи відсутність радикальних змін. Запудрити мізки людям, які пройшли горнило війни, буде вкрай непросто. Треба звикати до того, що по-старому вже нічого не буде. А ось буде краще чи гірше, залежить тільки від нас. Тобто Україна або повністю «обнулить» свій кумівський колгосп і в 2025 році вийде на прогресивний шлях розвитку, або, охоплена хаосом, укотре опиниться на задвірках історії.

Невже, вигравши війну в другій армії світу, ми зможемо програти її самим собі? Це жодним чином не заклик повалити владу слуг олігархів на третьому Майдані, а порада владі прийти до тям і нарешті послужити державі. Восени золоті яйця Міноборони можуть бути порохом у дуже жорстокий спосіб, оскільки

Богиня Афінська спочатку справедливо «зважить» на вагах наші вчинки, а потім відсіче усе зайве мечем правосуддя.

ки богиня Афінська увесь рік воюватиме на боці справедливості.

Дудар чи танцівник під чужою дудку

Одразу кілька відомих езотеричних шкіл причину війни в Україні пояснили досить несподівано. Кажуть, у процесі тотальних змін, що переживає Всесвіт, Землі потрібен наставник, який вивів би планету на інший вібраційний рівень. На цю роль, за їхньою версією, небо обрало нас, тому через муки (інакше в людей не виходить) ми зараз отримуємо необхідний досвід.

Чітку методичку, як упоратися з місією, покладеною на нашу душу, поки що згори не спустили. До того ж не всі страждальці гарантовано виходять на достатню для наставництва висоту. Але одну з підказок можна знайти (з певною часткою вірогідності) у таронумерології. Згідно з цією метафізичною практикою, куратором або вищим екзаменатором у програмі України є 20-й аркан, що має назву Страшний Суд. На ньому зображений архангел Гавриїл у той момент, коли через глас своєї труби сповіщає про обіцяний у священнописанні порятунок роду людського та воскресіння з мертвих. Можливо, саме у цьому біблійному сюжеті і варто шукати елементи потенційного наставництва, якщо ця висока місія нам дійсно судилася.

Але у таронумерології є і більш матеріальна трактовка програми нашого екзаменатора, що впливає з графічної символіки карти. Вона досить конкретна. У власника цього аспекту насправді є два життєві шляхи. Або він стає дударем, який веде за собою інших у межах створеного ним егрегору, або все життя танцюватиме під чужою дудку.

У 2022 році, коли тема вибору (програма 6-го аркану: 2+0+2+2=6) була головною, Україні (завдяки неймовірній мужності наших воїнів) вдалося створити планетарний егрегор боротьби світла з пітьмою. Отож у рік вісімки маємо чималі шанси дочистити карму минулих слабкостей і нарешті вийти на більш високий рівень розвитку. Можливо, тоді з нас дійсно хтось братиме приклад. ■

Антон КАДЕНЮК,
ветеран Збройних сил
Житомир

*Помагайте, недолюдки,
Матір катувати.
Тарас Шевченко.*

Так, завдання «господарів» щодо дискредитації Ірини Фаріон виконано устами Яніни Соколової у програмі «Рандеву». Вона може бути задоволена собою і розраховувати на щедру винагороду за свою роботу.

Для країни, що воює, яка стікає кров'ю, в якій щодень гинуть сотні українців, яку сплюндрували кацапи, цього ще недостатньо для зеленобобових — потрібен бунт Львівської політехніки.

Узагалі це виглядає дивно, що в Україні, навіть у такий трагічний час, незмінною є тема «кто на каком языке разговаривает».

Мова, як рана. І біда в тому, що ця рана в нас постійно піддається подразненню. Ніби спеціально все робиться, аби вона не гоїлась. І українці постійно сваряться на мовному ґрунті.

Очевидно, це протистояння вигідне владі. Адже тема функціонування української нації глибинно болюча, що українці в процесі палких суперечок забувають, що від влади імущих потрібно вимагати: покращення життя, не підіймати до рівня космосу комунальні платежі, виводити зі злиднів рівень життя в Україні, щоб він був тотожним добробуту мешканців західноєвропейських країн. Ми ж прагнемо в Європу і мріємо про європейські цінності, про котрі нам постійно твердять наші можновладці. Але ж ні,

■ НЕПАТРИОТИЧНО

Замовлення виконано!

У країні нелегітимного парламенту влаштували цькування захисниці української мови Ірини Фаріон

ми досі вирішуємо питання мови.

Учергове посваривши українців між собою, влада на всіх рівнях задовольнилась і речею в «Лізі сміху».

Замість того, щоб морально підтримувати дух та об'єднавчу силу українців у бійні проти кацапів, вітчизняні телеканали заповнили свій простір новим, штучним мовним скандалом. Хоча це питання не мало б бути актуальним сьогодні, його потрібно було вирішити ще 30 років тому.

Усім, кого образила програма Яніни Соколової за участі Ірини Фаріон, варто згадати інтерв'ю газети «Україна молода» посла Естонії в Україні Герта Антеу, яке він дав ще в 2018 році. Відповідаючи на запитання журналіста, що для естонців означає рідна мова, пан Антеу сказав: «Мова для нас, естонців, — найважливіше, найдорожче, що в нас є».

А щодо української мови посол Естонії зазначив, що необхідно підняти статус української мови, і національним меншинам, котрі мешкають в Україні, необхідно усвідомити роль мови української землі. А це — основа розбудови держави, задоволення потреб нації та запорука забезпечення добробуту.

До речі, середня заробітна плата в Естонії становить 1 тис. 300 євро. Це більше, ніж у Польщі, Угорщині, Латвії. Ось що означає національна свідомість та гідність, котра віддзеркалюється у ставленні до мови.

Свого часу я мав нагоду ознайомитись із нарисами про давній побут українців, котрі поселились у Сполучених Штатах Америки. Характерною особливістю, за визначенням дослідників, є те, що українці люблять зустрічатись і багато спілкуватись. Так було раніше, так є і зараз і в Україні, і поза її межами. І ті, хто виходять в ефіри радіо та телебачення, також основною своєю місією вбачають просто красиво поговорити. А от чи є від усіх тих розмов практична користь, зокрема і в посиленні державотворчої ролі української мови, — то вже питання десяте.

Зважаючи на замовний характер теми щодо мовного скандалу довкола патріотки, відомої вченої-мовознавиці Ірини Фаріон, авторка та ведуча програми Яніни Соколової, напевне, не сподівалась на підвищений інтерес до свого «Рандеву».

І миттєво всі телеканали, — особливо оперативно спрацювали «5 канал» та «Суспільне мовлення», — забули про те,

що в Україні війна, що термін дії Верховної Ради закінчився 31 жовтня 2023 року; що особи, котрі збираються під куполом «парламентського цирку», — вже не депутати. Але голова ВР та його команда роблять вигляд, що працюють на благо України у поті чола.

Зазначу, що я не маю на меті сплюндрувати передачу Яніни Соколової про роль і цінність в Україні рідної мови.

Упевнений, Ірина Фаріон також погоджується із процитованим мною вище висловлюванням про роль мови корінного народу, титульної нації в розвитку держави посла Естонії в Україні, інакше вона як вчена-філологиня висловила б по-іншому, зауважливо, аби не збуджувати львівське панство.

Але вона рішуча людина і не з тих, хто ховається за нечіткими висловлюваннями та чужими спинами.

Саме Ірина Фаріон свого часу, ще в статусі народного депутата України, змусила вивчити українську мову вірних кацапських слуг: експрем'єр-міністра Миколою Азарова, колишнього голову Верховної Ради України Володимира Рибачака, біглого президента України Віктора Януковича та інших русофілів. І Львівська політехніка мала б подякувати

своєму непересічному вченому — Ірині Фаріон — за безстрашність та науку, яку вона провела з дуже впертими та нездібними учнями, котрі в той час були при владі, обікрали державу і наразі через путінське телебачення продовжують роботу проти України.

У період Майдану 2013—2014 років Ірина Фаріон зі своїми побратимами була в гущі подій. Вона рятувала побитих і пораних патріотів.

Про ті трагічні події Револуції гідності, значення і роль українського слова потрібно декого з професури в особі всіляких там «жуків» починати навчати з «дитячого світоглядного садка», що вочевидь має діяти при університеті «Львівська політехніка». Бо сьогодні негідна Фаріон, а завтра таким може стати ректор політехніки, — аби було замовлення.

Сумно, що замість того, щоб провести відповідну роботу серед «зеленої» маси Львівської політехніки про значимість української мови в кривавому процесі відвоювання своєї державності, пояснити позицію в даному випадку Ірини Фаріон, керівництво університету опускається до дій за сталінським принципом: немає людини — немає проблем. ■

■ СЛОВО-ЗБРОЯ

«Україна молода» заряджає оптимізмом 92-річного волонтера

«Разом з продуктовими наборами відправляю на фронт вирізки з газети»

Ігор ОЛЕЩУК
Тернопіль

Я постійно передплачую газету «Україна молода» і високо оцінюю її публікації — вони своєчасні, ідейні та високопрофесійні.

А оптимізм газети підтримує моє здоров'я і в похилому віці, мені 92 роки, я продовжую діяти.

Роблю копії матеріалів вашої газети та роздаю цікавим знайомим людям.

Також роз'яснюю тим, хто не знає, що за нашу державу в основному гине патріотична молодь, яка в складних умовах ідеологічної невизначеності України в молодіжних організаціях: СУМ, МНК, «Правий сектор», «Пласт» імені Степана Бандери, «Обнова» та ін. проходила вишкіл у лісах.

Дуже боляче від того, що загинуло багато найкращих, що чимало стали молодими людьми з інвалідністю. Такої кровопролитної, складної війни, що триває майже

10 років, гадаю, світ ще не бачив.

Я також займаюсь волонтерством: разом з продуктовими наборами передаю на фронт чимало брошур із національно-визвольної боротьби та копії матеріалів газет.

Нам потрібно дуже багато працювати над нашою єдністю. Бо Україна, на відміну від наших кровожерливих сусідів, 24 роки не будувалась — гуманітана політика була під контролем «руського міра».

І лише після Революції гідності Верховна Рада восьмого скликання прийняла державотворчі закони: «Про заборону соціалістичної та комуністичної ідеології», «Про визнання визвольного руху ХХ століття», «Про розсекречення архівів» тощо.

Якщо будемо байдужими і постійно запізнюватись, то можемо дочекатись хаосу.

Слава Україні! ■

■ ФОТОФАКТ

Де живе історія? У бандерівських криївках

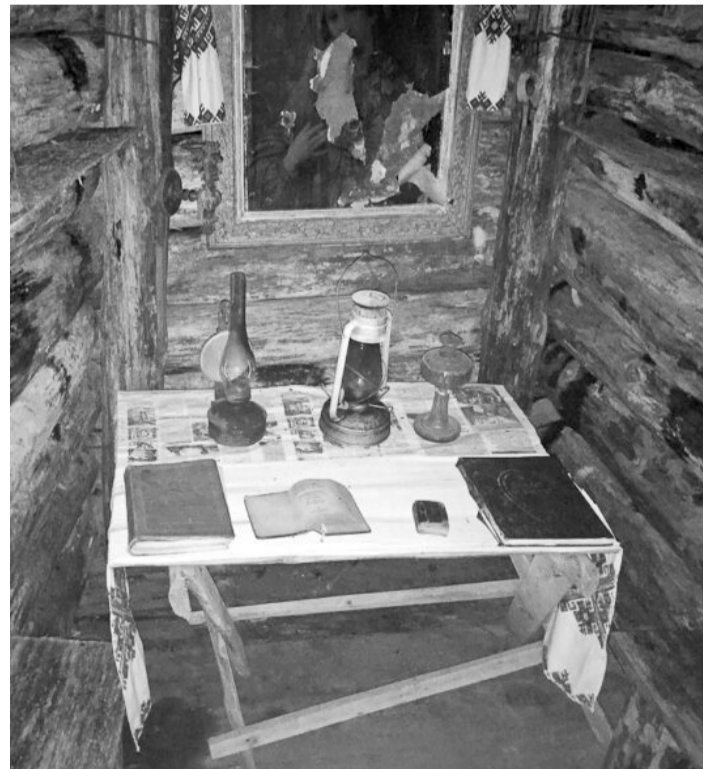
Криївка — військово-оборонна й господарська споруда Української повстанської армії, що розташована під землею.

Уперше криївки почали використовувати у визвольному русі 1917—1920 років. Тоді підземні схрони будували учасники антибільшовицького руху спротиву. Місцями розташування криївок були ліси Наддніпрянщини та Полісся. Функціональні призначення таких споруд переважно зводилося до переховування повстанців у холодну пору року, особливо в час, коли випадав сніг і вистежити повстанську групу можна було за відбитками на снігу.

А перші криївки у Західній Україні служили для переховування повстанців від холоду, порятунку населення під час Голодомору та війни 1941—1945 років.

Найбільшого поширення криївки набули під час війни з каральними органами СРСР.

У літературі ще можна зустріти назву «бункер» або «схрон». Інженерні відділи УПА спроектували понад десять тисяч криївок для ав-

томобільної техніки, гармат, мінометів, стрілецької зброї, боєприпасів, друкарень, швейних цехів, шпиталів Українського Червоного Хреста й родин вищого командування УПА.

Використовувалися також як продовольча база для порятунку цивільного населення України під час комуністичного Голодомору 1946—1947 років. ■

■ ЕВАКУАЦІЯ

«Гангстери» тваринного світу

З безлюдного острова, де жила одна жінка, яка нещодавно померла, зоозахисники з рятувальниками доставили на «велику землю» 6 собак і 30 котів

Ганна ВОЛКОВА

Небувалу рятувальну операцію провели волонтери інформаційної платформи допомоги тваринам Help.animals.Poltava спільно зі співробітниками Кременчуцького аварійно-рятувального загону спецпризначення ДСНС у Полтавській області, рятувальниками з Полтави та благодійною організацією з порятунку тварин UAnimals. Цей «десант» у кількості понад півтора десятка людей, «озброєний» пастками-приманками, курятиною, сухим котятим кормом і заспокійливими препаратами для тварин, а також великими клітками, висадився на безлюдному острові Вишняки у Кам'янському водосховищі. Йому належало евакуювати цілу зграю котів і собак, що залишилися після раптової смерті 66-річної Лариси Ребрисної, яка прожила на острові 21 рік, про що «Україна молода» писала нещодавно. Причому, скільки саме котів там перебувало, достеменно не було відомо. Говорили, близько чотирьох десятків чи понад це.

За одну ходку всіх тварин вивести не вдалося — деякі не далися в руки. Тому, попри негоду, за кілька волонтери знову відправились на острів...

— Близько дев'ятої ранку ми на двох оперативних рятувальних човнах відчалили від бази відпочинку «Берег», що у селі Світлогірському Кобеляцької громади, — розповіла речниця управління Державної служби з надзвичайних ситуацій у Полтавській області Світлана Рибалко. — Тривогу, дізнавшись про неочікувану смерть Лариси Ребрисної, забили зоозахисники. Проте вивести велику кількість тварин з острова на звичайному моторному човні було проблематично, довелося б робити кілька ходок, а це зайві витрати, та й погода, скажемо так, не літня. Тому вони звернулися до ДСНС. Ну а ми вже підключили аварійно-рятувальний загін спецпризначення з Кременчука. Підрозділ виділив два місткі човни, а на супровід «десанту» відправив ще й двох водолазів. Автобус для перевезення волонтерів та рятувальників з Полтави надала благодійна організація UAnimals.

Штучне море трохи штормило, але це не стало на заваді проведенню запланованої спеоперативної.

Переважна більшість котів сиділи у відчиненому будинку. Вони були ручними і їх більш-менш легко вдалося посадити в клітки. А частина виявилася дикими. Один з них вчепився волонтерці в руку й подряпав обличчя. Рука опухла.

— Чесно кажучи, ми сподівалися побачити виснажених голодом тварин, адже від моменту смерті їхньої хазяйки на той час минуло вже десять днів. Але ні, всі вони були вгдовані, а деякі коти навіть жирні, кілограмів по 10-12, з масивними лапами. Два з них поводитися дуже агресивно. Одного з котів вдалося зловити сачком, а п'ятьох упіймали за допомогою пасток. Кілька забилися під дерев'яний поміст, який рятувальники змушені були розібрати, щоб дістати мурчиків звідти руками. Але як тільки зірвали дошки, всі три чкурнули в різні боки. Ой, ми сміялися! Ще ніколи наші хлопці так за котами не бігали! А ті ще й стрибають, наче білки...

Під помостом, до речі, ховалися також дві курки і кривень-

Фото Світлани РИБАЛКО, Людмили ХОМЕНКО.

ка качка, яких, певно, не побачив знайомий єгер Лариси Михайлівни, котрий буквально на другий день після її смерті вивіз із мисливської бази трьох кіз і кілька десятків курей та качок. Знайдену домашню птицю забрала одна з волонтерок.

— Острів наче не хотів нас відпускати, — продовжує волонтерка Людмила Хоменко. — Приблизно о дванадцятій годині ми вирушили у зворотному напрямку й відпливли вже на доволі велику відстань, як одна жінка згадала, що забула телефон у будинку, коли підсвічувала ліхтариком по закутках. Рятувальники, спасибі їм за це, без жодних нарікань розвернули човна назад. Тільки завдяки цьому нам вдалося забрати з собою ще трьох собак і трьох котів, які повернулись на подвір'я після нашого від'їзду.

Загалом того дня вдалося евакуювати на «велику землю», окрім шести собак, 29 мисливців за мишами: 14 котиків і 15 кішечок. Серед них багато молодих, яким місяців

по 3-4. На всю цю ораву лише один чорний кіт, а решта мають білу шерсть і чорні плями на головах. Блакитні очі вказують на те, що вони — нащадки сіамської кішки.

За словами Людмили Хоменко, двох собак забрали друзі покійної зі Світлогірського, решта, як і коти, були доставлені до ветклініки у Полтаві, де їх обстежили й провели стерилізацію (витрати на обстеження й операції взяв на себе фонд Harry Law). За винятком незначних проблем із зором, ніяких інших хвороб у острівних тваринок не виявлено. Їм потрібен деякий час на адаптацію, тому їх помістили у тимчасовий пункт перетримки безпритульних тварин.

Ще двох собак, вивезених з острова, відправили в Дніпро — їх забрав власник одного з прихистків для чотирилапих.

— Згодом будемо виставляти у соцмережах фото кожного з котиків і шукати для них нових господарів, — каже Людмила Хоменко. — Шкода, дру-

га поїздка на острів виявилася малопродуктивною. Мені та ще одній волонтерці вдалося зловити лише одного кота, який на момент нашого приїзду (дякуємо базі «Берег» за наданий човен!) перебував у літній кухні, де був залишений корм. Ще три, яких ми бачили, сиділи на даху будинку й на паркані. Це дикі тварини, які не йдуть до людей. Кажуть, вони жили окремо від домашніх, покійна хазяйка навіть годувала їх наріз-

но. Ми, розставивши пастки, дві години чекали. Але марно.

...Як ми писали, незадовго до смерті Лариси Ребрисної дуже переймалося тим, що обласне керівництво УТМР поставило їй ультиматум навесні залишити острів. Відкалася, що не виживе в цивілізації.

Ці дикі коти, які не далися людям у руки, щоб їх вивезли зі звичного середовища, мені чомусь нагадують їхню хазяйку... ■

АЛЬБОМ

«Піаніст» з культурного десанту

Фортепіанні мініатюри військовослужбовець Михайло Олійник створює на передовій

Тетяна РУДЕНКО

Ця музика вже звучала сотні разів у посадках, зруйнованих будівлях, полях, госпіталах, імпровізованих місцях концертів для захисників і захисниць. Військові записували виконання Михайла Олійника на мобільний або просили скинути треки, адже цю музику створено для них — для їхнього заспокоєння, настрою, відпочинку, для того моменту, коли вони можуть опустити зброю і лише на мить скинути тягар війни.

Нещодавно «Піаніст» — військовий ЗСУ й учасник «Культурного десанту» Михайло Олійник — випустив альбом фортепіанних творів, написаних на передовій. Назва музичної збірки — «Мить».

Військовослужбовець 59-ї окремої мотопіхотної бригади ЗСУ як учасник «Культурного десанту» трохи не щодня грає по кілька концертів на передовій. Композитор розповідає: «Для мене честь — ділитися творчістю з нашими воїнами. Бувають моменти, коли розумієш, що цей виступ, можливо, для когось останній... Це надає ваги кожній ноті, кожному слову, сказаному чи за-

співаному. Почуті історії та побачене на передовій я перетворюю на музичні історії. Ними хочу поділитися зі слухачем і нагадати, що лише спільними зусиллями ми зможемо наблизити Перемогу».

Композиції є короткими і спеціально легкими для сприйняття, такими, які не обтяжують слухача, утім яскраво передають емоції чи враження. Жанр «музичного моменту» є традиційним для класичної музики, але зараз він пишеться в умовах війни, де мить має вирішальне значення.

До альбому увійшло 7 композицій, які Михайло створював у зоні бойових дій у перервах між концертами. Це «Донбас» та «Гуляйполе» — враження від служби на Донеччині та Запоріжжі. У них відлуння битв, які точаться там упродовж століть. «Молитва за Побратимів» — це як мить світла й надії. «Танець води» — про стихію, що дарує переважно життя, але інколи й масштабні руйнування. «Музична скринька» — про найцінніші миті, що залишаються в серці. «Персикове небо» — про мить безкрайньої любові. А «Українське небо» — як мрія про мирне та вільне життя після на-

Михайло Олійник з позивним «Піаніст» є учасником «Культурного десанту». Фото з власного архіву.

шої Перемоги.

Альбом «Мить» Михайла Олійника був записаний під час відпустки військовослужбовця після перших трьох місяців служби. Створювали його на студії Jenny Records у Львові, а також EMELY Records у Запоріжжі. Звукорежисер — Мар'ян Криський. Дизайн обкладинки — Анастасія Лисенко.

Михайло Олійник — композитор, піаніст, музичний продюсер. Випускник Київської муніципальної академії музики імені Глієра та Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка, а також Міжнародної програми Creative Enterprise для креативних підприємців. Лауреат премії імені Станіслава Людкевича в галузі культури Львівської обласної де-

ржавної адміністрації.

Засновник компанії OLI Music. У цивільному житті створює музику для артистів і бізнесу. Є коучем для молодих музикантів, виступає як лектор з теми про авторське право. У 2023 році заснував інноваційну навчальну програму Music StartUp для молодих музикантів з ефективного розвитку творчого проєкту, що проводилася за фінансової підтримки Європейського Союзу та фонду «Ізоляція».

У квітні цього року мобілізований до лав Збройних сил України, 59-ї окремої мотопіхотної бригади імені Якова Гандзюка і є учасником «Культурного десанту», що займається морально-психологічною підтримкою захисників і захисниць на передовій. ■

ПРЕМ'ЄРА

Вимушена міграція: дорога з дому і назад

Артисти особисто пережили евакуацію у воєнний час і втілили власний досвід на сцені за допомогою танцю

Ангеліна ВЕЛИКА

У Києві покажуть сучасний балет «Д.І.М.» від театру INSHA Danse Contemporain. Його представляє творчий дует танцівників — Іллі Мірошниченка та Катерини Кузнецової, який утворився у 2019 році. Минулоріч дует трансформувалася у пластичний театр. Нині його репертуар складається з чотирьох різних за формою хореографічних вистав: «Дерево не може втекти» (2018), «1984. Інша» (2020), «Стіна» (2021, проєкт реалізовано за підтримки УКФ, партнер — «Київ-модерн балет») та «М.Н.О.Т.Ф., або Мій дім на двох ногах» (2022).

Хореограф-постановник прем'єрної постановки «Д.І.М.» — Ілля Мірошниченко, суперфіналіст восьмого сезону телешоу «Танцюють всі!», у дуеті з Катериною Кузнецовою створив дійство з винятково українськими митцями. Загалом, це переосмислення вистави «М.Н.О.Т.Ф., або Мій дім на двох ногах», яку артисти створили в рамках програми резиденції для митців з України за підтримки TanzHaus

— TanzFaktor та Kunststiftung NRW, у німецькому місті Кельн.

«Д.І.М.» є проникливою пластичною постановкою про дорогу додому. Про тих, хто вимушено опинився в евакуаційному потязі, залишаючи рідний дім. Пластична рефлексія на тему Батьківщини і б'яківщини, її фізичного і духовного значення в житті людини.

Постановка акцентує увагу на тому, який зв'язок з рідною землею залишається у душах тих, хто назавжди покинув свою оселю. Вистава — своєрідна присвята кожному, хто пережив біль втрати рідних та, попри усі випробування, не зрадив себе та свої переконання. Про всіх тих українців, які залишилися нескореними.

Артисти особисто пережили евакуацію у воєнний час і втілили власний досвід на сцені за допомогою танцю. У спектаклі звучатиме жива музика від струнного квінтету. Композитор і віолончеліст Віктор Рекало створив ексклюзивний музичний твір на межі академічності та урбанізму. А масштабна декорація

Артисти вистави «Д.І.М.» особисто пережили евакуацію у воєнний час. Фото Оксани Зінченко надане організаторами.

сценографа Богдана Поліщука, який у виставі є й художником костюмів, дозволить глядачам якомога предметніше осягнути увесь символізм сценічного задуму. Художниця за освітлення — Світлана Змєєва.

«Лібрето озвалось в мені як відголосок власної історії, тому творити було одночасно і дуже натхненно, і дуже болісно, — коментує композитор Віктор Рекало. — У серці музики — лейтмотив, складений з імені дорогого мені людини. Я переконаний, що в щирій, хоч і суб'єктивній, рефлексії можна віднайти зрозумілу для багатьох символічну мову. Трагедія нашої війни — не тільки на мапі, на полі бою, в новинах чи в спогадах про покинуті стіни. Вона в наших долях. Про це моя розповідь».

Творці вистави запевняють,

що дорога додому починається тоді, коли ми з нього ідемо. Позиція команди: «Ми не будемо казати, що ми є «культурний фронт». Бо фронт у нашій країні лише один, максимально реальний... Але якщо політики залякають європейський світ до розуму, то культура стукається до їхніх сердець. Дім — це процес, шлях, а отже, ми всі на шляху додому... І доки гуркіт залізничі невпинно супроводжує цю подорож, ми готові ділитися з вами своїми історіями».

Проєкт реалізується за підтримки Федерального міністерства закордонних справ Німеччини та стабілізаційного фонду культури від Goethe-Institut. Прем'єра відбудеться 30 січня 2024 року на сцені столичного Міжнародного центру культури та мистецтва (МЦКМ). ■

ЧАС «Т»

Місто Марії: щоденники облоги

Показали документальну виставу про три тижні перебування сестер-близнючок у заблокованому росіянами Маріуполі

Малюнок Ганни Гречкіної. Надано командою.

Валентина ГРИГОРЕНКО

У Києві глядачам два дні поспіль представляли документальну музичну виставу «Місто Марії: щоденники облоги». Драматургічною основою постановки є щоденники сестер Гречкіних із Маріуполя та уривків інтерв'ю з ними. Музичне полотно поєднує різні фрагменти звуковими хвилями саксофона, ударних та електроніки. У виставі також звучать традиційні пісні Донеччини. Візуальний ряд поєднує документальні відео героїнь, відео з Маріуполя, графічні елементи та фрагменти новин.

Ганна та Анастасія Гречкіні — сестри-близнючки, культурні активістки, які працюють з темою прав людини. Дівчата до 24 лютого 2022 року у Маріуполі створювали освітні та мистецькі проєкти. Мріяли відкрити власну веганську кав'ярню та ресайкл-магазин (крамницю речей із перероблених матеріалів). Натомість, як і всю Україну, дівчат накрила повномасштабна війна.

Вони три тижні провели в заблокованому російськими військами місті, фіксуючи та документуючи події у своїх щоденниках: «1 березня 2022, вівторок (6-й день). Опалення вимкнули. Вночі замерзли. В магазинах продуктів майже нема, ми зайшли в АТБ, забрали останні 2 упаковки морської капусти і кілограм дорогих шоколадних цукерок. Я прошу всіх починати економити ресурси. Їсти заради смаку чи хотілки вже не можна. Кажуть, що влучили в 16-ту школу і садочок на Кірова. Померла бабуся Тая, ніхто її не забірає — служби не працюють, так і лежить накрита вдома».

Ані та Насті вдалось евакуюватись із Маріуполя 17 березня 2022 року в Бердянськ. А потім, провівши ніч в автобусі в сірій зоні, — добралися в Запоріжжя.

Драматург проєкту Андрій Бондаренко та режисерка вистави Євгенія Відішчева у квітні цього року брали інтерв'ю в сестер із певною періодичністю, фіксуючи стани, настрої та рефлексії героїнь у різний час, у різних країнах та містах. Що з ними сьогодні? Де вони? Чи вдається дівчатам осмислити свій досвід?

Постановка «Місто Марії: щоденники облоги» — вистава про силу, про пошуки цілі сили в собі, аби усвідомити і пережити втрату дому та звичного життя. Їй одночасно творити своє нове власне буття на тлі війни, окупації, депресії та втоми.

У процесі репетицій митці та мисткині рефлексували на теми війни, втрат, ділилися власними болями, страхами, травмами, мріями. Завдяки цьому зародження ідеї до прем'єри вистави змінювалась і зрештою стала живим перформансом, згустком почуттів і рефлексій як героїнь, так і всієї мистецької групи.

Автоматичне виконання завчених мізансцен не працює з травматичними темами. Тож підготовка, як і кожен показ вистави, — це співтворення артистів і музикантів, співпереживання людей на сцені та в глядацькій залі.

«Вистава «Місто Марії» — це спільна рефлексія нашої команди. Говорити про війну під час війни — важко, але ми намагаємось бути відкритими і чесними і дозволяємо всьому цьому чуттєвому і чутливому процесу статися, — каже режисерка вистави Євгенія Відішчева, яка створювала і сценографію. — Один режисер колись навчив мене, що потрібно робити тільки те, що не можеш не робити, говорити про те, про що не можеш не говорити. Десь так і працюємо».

Євгенія додає: «Сьогодні Україна стає щитом для всього цивілізованого світу. Ми потребуємо зброї і підсилення. Наша вистава — це спроба щиро поговорити зі світом про війну в центрі Європи, про геноцид та наслідки російської агресії в широкому контексті на прикладі дуже конкретної історії двох сестер, які народились та жили в Маріуполі».

У постановці «Місто Марії» задіяні митці та мисткині: Андрій Бармалій, Андрій Соколов, Маруся Іонова, Надія Голубцова, Олександр Явдик, Павло Сірко. Костюми створювала Олександра Верховська. Дизайн Олександри Ковальової. Перекладачка — Софія Тарасевич. Автори вистави хочуть показувати її для іноземної аудиторії. ■

Валентина ОЛІЙНИК

■ АРТ-ПРОСТІР

Бойові мотанки — обереги

Мисткиня Тетяна Чеховська-Косцова власноруч створеними ляльками допомагає ЗСУ

З перших днів повномасштабного вторгнення волонтерський штаб «Бойові мотанки» дуже активно допомагав у Києві і ТРО, і місцевим жителям. Працювали разом із ГО «Корчувате — наш дім». Жінки, які згуртувалися, в незліченній кількості сушили сухарі для захисників, котрі чергували на блокпостах, готували і розвозили їм гарячу їжу і чай, дбали про теплий одяг, речі першої необхідності а також, зрозуміло, про невидимий захист для військових — маленькі ляльки-обереги, які поселялися у бійців переважно у кишені біля серця. Далі, за рік у Британії, мотанки Тетяни Чеховської-Косцовой допомогли задонатити на ЗСУ трохи більш ніж 100 тисяч гривень. «Україна молода» дізналася про деталі.

Локомотив волонтерських дій

Волонтерка, поетеса і мисткиня Тетяна Чеховська-Косцова згадує, що їхня сім'я готувалася до великої війни, але, звісно, не хотіла у неї вірити. Коли це все ж сталося, вони без вагань вирішили лишатися в місті. Так, були неабияк розгубленість, страх, однак і величезна надія-віра, що... такий стан речей ненадовго. Неподалік їхнього будинку територіальна оборона почала зводити блокпост.

На серці, як згадує Тетяна, постійно було дуже важко, тривога і думки про те, чи зустрінуть вони всі наступний день, з'їдала. Крім того, були дні аномального холоду, що гнітило не менше. У цей час її найкраща подруга Віта Костюченко попросила припинити бігкати і зосередитися на можливій реальній допомозі, адже у такий складний для країни час могли допомогти лише потрібні активні дії.

Тож, маючи приміщення, Віта запропонувала Тетяні створити волонтерський штаб. Ідейниці, екстрено залучившись підтримкою небайдужих місцевих мешканців, почали активно допомагати своїм захисникам. Зокрема, напувають для воїнів теплі речі і взуття, насамперед, звісно, як слід «поперетрушуючи» все у себе вдома; готують і розвозять їжу не лише на блокпости, а й лежачим людям свого району; посередницьки допомагають закривати питання з ліками і сигаретами, пакки з-під яких, задля позитиву і підтримки бойового духу, обклеюють висловами на кшталт уже крилатого побажання російському кораблю; виготовляють маленькі мотанки, обереги, які завдяки роботі «сарафанного радіо» з особливим, дуже щемливим шпететом чекали від цих волонтерів хлопці-захисники. Про той період Тетяна згадує так: «Вона, Віта, була локомотивом, а я — першим вагоном».

Загалом волонтерський столичний штаб «Бойові мотанки» проіснував два перші місяці війни, коли не працювали аптеки і були відчинені лише деякі магазини. Потім час, коли допомога штабу для багатьох дійсно була рятівним колом, минув — до харчування захисників активно долучилися кафе і ресторани, за свою роботу взялися соціальні працівники... Таким чином Київ почав потроху оживати, і, відповідно, займався тим, чим безпосередньо займався штаб, уже не було особливої потреби. Хіба його функціонування мало плавно перейти в інше русло, що і сталося.

Унікальний синьо-жовтий тартан... однієї спіднички

У цей час керівник штабу Віта Костюченко і одна з найактивніших волонтерок Тетяна Чеховська-Косцова, маючи по двоє дітей і переживаючи за їхнє життя, приймають рішення тимчасово поїхати до Британії. У Брайтоні у них були знайомі українці, які переїхали туди майже десять років тому, тож вирішили їхати саме туди.

— Коли приїхали, — розповідає Тетяна, — там вже була активна проукраїнська громада, яка збирала на генератори для військових із Харкова. Також було кілька волонтерів, які збирали безпосередньо кошти для них же. Ми, звісно, теж відразу приєдна-

лися і почали допомагати Україні. Так, Віта Костюченко продовжила фінансові збори на 72-гу бригаду, якою ми опікувалися ще вдома. А я з тамтешньою брайтонською громадою почала організовувати майстер-класи зі створення мотанок, збираючи кошти на медикаменти і якісні турнікети для тієї ж 72-ї бригади.

Тетяна розповідає, що загалом за рік перебування у Британії, з квітня по квітень, вона взяла участь у чотирьох майстер-класах у Брайтоні та двох майстер-класах і двох благодійних виставках у Ворсингу (сусіднє місто). Принагідно наголошує, що у них за таких активностей там усе дуже офіційно — всі отримані кошти на таких заходах ідуть через фонди, а результат збору з усією вихідною інформацією публікують у мережі на сторінках з відкритим доступом.

Суми, які вдавалося і вдається заробляти завдяки мотанкам для рідних захисників, дуже різні. Проте найвищу ціну, за яку коли-небудь вдавалося продати ляльку Тетяниної роботи, нещодавно отримали на благодійному аукціоні на підтримку армії «Свій за свого» — 13 тисяч 350 гривень. Ці кошти пішли на потреби 56-ї бригади. Тетяна поділилася з «УМ» словами організаторів, які констатували, що цього разу це дійсно був унікальний лот. А все завдяки тому, що спідничка мотанки була виготовлена з особливої тканини, з якої шийють кілти. Так, це саме той, уже славетний новий синьо-жовтий орнамент (тартан) Ukraine forever, який було створено у 2022 році, спеціально на знак підтримки та солідарності з Україною.

— Усім відомо, що тканина для кілтів — це наче геральдика, — коментує Тетяна. — Це як змінити герб міста, практично неможливо. Навіть нові кольори смужок не виникають століттями, а тут раптом з'явилася окрема тканина для України. І от коли її зразок надіслали мені, я з нього зробила дві спіднички для двох мотанок. Одну ляльку передала на дарунок для шотландської фірми, яка випустила цю тканину, а інша, «озброєна» надзвичайно потужною «історією», була виставлена на військовому аукціоні.

Усі мотанки мисткині — її особистий донат

У волонтери пішли різні люди і... з різних причин. Як поділилася Тетяна Чеховська-Косцова, за свої мотанки вона не отримує абсолютно нічого. Пояснює, що це її донат на допомогу військовим. Донат особисто її і, звісно, її сім'ї. Таке було прийнято рішення родинно ще на початку війни. Воно, хай буває часом нелегко і самим, є принциповим.

Жінка згадує, що, перебуваючи в Британії і маючи вищу освіту, видаючи власні та у співаторстві книжки, будучи висококласним фахівцем, який до початку повномасштабної в Україні працював у тренінговому центрі, займаючись з дітьми молодшого шкільного віку швидкочитанням, — на життя своє і дітей в іншій країні, вимушено заробляла... прибиранням. Залишати-ся на емоційному плаву через війну і важкість буття загалом допомагали активна громада і велика спільна справа для України.

Повернення додому не принесло особливої душевного полегшення, адже все було, як у час, коли вони саме виїздили: активні прильоти, її безробіття... Тетяна каже, що зі знайомими з цього приводу не без суму жартувала так: як наче нічого і не пропустили.

Говорячи з Танею про її заняття, я не могла не запитати про матеріали. Тож поцікавилася, скільки жінка, зважаючи на і без того складний час, щомісяця

Віта Костюченко і Тетяна Чеховська-Косцова у Брайтоні.

Мотанка з історією: синьо-жовтий тартан і 13 тис. 350 гривень для 56-ї бригади.

Тетяна Чеховська-Косцова з лялькою-оберегом.

витрачає на тканину і все, що необхідно для створення виробів.

— За місяць у середньому на це іде 400-600 гривень. Купую лише незначні речі, які не можна нічим замінити. Основні матеріали мені дають люди. Вони знають, що я мотаю для ЗСУ. І таким чином допомагають мені допомагати. Так, наприклад, у нашому районі є дві дуже старенькі жінки. Ті, перебираючи, буває, такі гарні вишиті речі віддають. Я завжди їм кажу: ой, це гарний рушничок чи рядно, не можу їх порізати, дозвольте віддати у шкільний музей. Вони все бідкаються, що хочуть саме ЗСУ допомагати. Пояснюю їм, що музейна справа теж є допомогою, хоч і на перспективу, адже так зберігаються зразки нашої культури. А надто, якщо річ вишита саме руками мам цих пенсіонерок, жінок з нашого мікрорайону. Давно річ можу порізати, хіба якщо вона дуже-дуже зіпсована, і то, як ріжу, то мало не непритомною, бо це ж колосальний шмат історії — дуже мені шкода таких матеріалів, вони ж безцінні, — щемливо розповідає Чеховська-Косцова.

Водночас, як зауважує Тетяна, мотанки з такими вкрапленнями виглядають геть по-іншому. Видно, що це старовина, тому, за словами мисткині, на аукціонах навколо таких робіт особлива увага пошановувачів. Про це все жінка дуже охоче розповідає «своїм» стареньким. Також обов'язково показує і фото самих ляльок, які прикрасила елементом з принесених ними речей. Вони аж плачуть з радості, адже у старовинній тканині з їхнього роду почалося друге життя.

Останнім часом мисткиня намагається виготовляти мотанки з сучасних матеріалів, а як вкраплення — якась така деталь, щоб це справді була Україна. Будучи вже добре зною тим, що робить мотанки для ЗСУ, Тетяна нерідко отримує тканину в подарунок з геть неочікуваних місць. Наприклад, нещодавно її через мережу фейсбук розшукав львівський магазин «Тканини зі всього світу», і в результаті переписки звітди надіслали настільки велику коробку з обрізками, що, як жартувала Тетяна, «ледве вдалося дотягти додому».

— Люди не вірять, що роботу з допомоги Україні і захисникам можна виконувати у вільний від сім'ї чи своєї роботи час просто за так, — каже жінка. — Для мене принципово, що я зароблену мотанками суму на сто відсотків віддаю, надсилаючи волонтерам, з якими співпрацюю (у тому числі й усі скріни переказів). Мені так важливо, щоб у людей не виникало навіть запитання щодо мене, коли йдеться про карткові рахунки. Аукціони — ідеальний для мене варіант, адже просто віддаєш мотанку — і всі навколо бачать, що ти нічого не береш. Єдине, що з того всього насправді я маю, — чітко записую суми, які мої мотанки «заробили» за цей час. Бо щось же має і мене підтримувати, принаймні морально. Узагалі, найбільше хочеться перемоги. Але мотатиму, звісно, доти, доки це буде потрібно. ■

Костянтин РОДИК

Коли дивлюся на перелік видань про нинішню російсько-українську війну — а лік уже іде на тисячі, — впадає у вічі дивовижно мала частка журналістських книжок, які мали би вести перед. Причин гадаю, кілька. По-перше, наша журналістика не готувалася до війни, принаймні в університетських програмах. А досвід висвітлення сучасних гарячих зіткнень мали хіба що декілька українських фотокорів, що працюють на провідні західні медіа. По-друге, політика чинної влади в інформаційній галузі нічим не відрізняється від олігархічної: позабирала у медведчуків-ахметових-коломойських їхні медіаресурси, але робить з ними те саме, що й колишні хазяї, — нацьковує журналістів (за гроші, ясна річ) на опонентів. І водночас — усіяло обмежує медійний доступ на фронті. А відтак, по-третє, видавці ставляться до загальної колабораційної постави журналістики зі зрозумілим упередженням.

До винятків належать книжки Дар'ї Бурої, які видає харківське «Фоліо». Остання з них — «Чернігів. Чотирикутник єдності» (2023). Пані Бура — не репортерка, проте справна інформаційна журналістка, уважна слухачка. Їй вдається відтворити реальний перебіг подій, замовчуваний горезвісним «телемарафоном». Не претендуючи бути аналітикинею (як, скажімо, Бутусов), вона часом доходить висновків, що унеможливають подальше паразитування на «терапевтичних» тезах влади про, скажімо, «несподіваність» російської навали. «Розтягненість навчань... не давала шансів на мир», — пише вона. В іншому місці — ще більш концептуальна оцінка: «Це питання не про готовність, а про вибір». Ну і, зрештою, свідчення посадовців, котрі змущені були розгрібати усю ту владну безвідповідальність. «Якщо взяти протоколи 2015 року і подивитися на завдання і цілі, які ставили на півночі області... то за сім років нічого не змінилося», — свідчить голова військовоцивільної адміністрації області В'ячеслав Чаус.

Д. Бура залучає широке коло очевидців, від волонтерів до вищих командирів. Ось Леонід Хода, командир 1-ї танкової бригади, яка боронила місто: «Виявили у полонених карту, на якій дорога була пробита просто через Чернігів... пройти і вийти на Київську трасу... Мінімум таке планування роки два забирає... Росіяни не очікували, що ми 24 лютого першу їхню колону розіб'ємо повністю». Зрозуміло, що 24 лютого увага всіх була прикута до столиці. Але якби не той перший бій 1-ї танкової — невідомо, як би усе склалося. Росіяни загрузли під Черніговом і не змогли оточити Київ з боку Броварів та Борисполя, як планували.

Президентський «телемарафон» трансливав дурнуваті меседжі про нібито невмотивованість російських солдатів. Якби людям відверто казали, з ким вони стикнуться, можна було би, ймовірно, уникнути багатьох жахів Бучі, Ірпеня та Бородянки. Читаємо у нашій книжці: «Навіть самі їхні військові командири попередили місцевих, що за бурятів відповідальності не несуть. Вони їхали виключно на заробітки». Так, це середньовічна мотивація — вбивати і грабувати на захоплених територіях, — але для кацапів вона завжди наснажлива й дієва. І вона не змінюється до сьогодні. Як каже один зі співрозмовників авторки, «тато мій говорив ще в 1991 році, коли Україна здобула Незалежність, що «москалі

ще покажуть своє обличчя».

Певний брак репортерських навичок пані Бура компенсує свідченнями колежанки, вже добре відомої репортажистки чернігівчанки Віри Курико. Ось вона розповідає: «24 лютого о 7:00 ранку ми ввійшли з Чернігова, доїхали до Козельця, і я кажу: «Куди ми їдемо?». «На захід», — відповів чоловік. Питаю: «А звідки ми знаємо, що вони на захід не наступають?». Чоловік збирався до військомату, а я — залишатися в місті. «Так куди ми їдемо?» — «Виходить, нікуди». І ми розвернулися». Книжка Д. Бурої — про тих, хто свідомо лишився. Загальний знаменник спогадів — «це доба знадобилася, щоб зрозуміти, що це насправді». А тоді з'явилося розуміння: «Для чого потенційно відтягувати лінію оборони до Вінниці, якщо її можна тримати в Чернігові — ми залишаємося і боремося за місто». Були й дещо екзотичні, як на нашу переважно політичну опінію, реакції: «Ми не поїхали саме тому, що ви не поїхали. Якщо депутат залишається, значить, є шанс».

Чернігів перебував ув облозі 38 днів. Коли була змога, міст'яни виїжджали; з 280 тисяч населення лишилося 80 тисяч. Ті, що лишилися, — вистояли. Хоч як пафосно — саме вони переломили російський бліцкриг. І хто це? Про волонтерів — низький уклін! — прочитайте самі. А ось інші персонажі: «Підприємці розуміли, що або воно послужить українській армії, або зникне — його розбомблять і воно згорить... Один «Епіцентр» згорів, а в іншому просто відкрили двері і сказали військовим: «Забірайте». Та було ще несподіваніше: «У 2014 році до мене приходили відверті бандити, клали стопку грошей на стіл, казали: «Ти це збрала у людей. Ніяких імен». Або приганяли машини і на запитання:

ОБРІІ

За межею:

буття у пеклі

«Звідки?» казали: «Не важливо». Так було і цього разу: «Верхівка місцевого криміналітету нашого міста багато чим допомагала дитячій лікарні — ліками, генераторами. Всі змішалися і всі робили одну справу». Та були, звісно, й інші — мародери, як не крути, — приватні водії, що пропонували вивезти містян за гроші: «Це коштувало дуже дорого — від 100 доларів, коли був міст, коли моста не стало — значно дорожче».

Але от дивовижа: «Ми отримували задачі, виконували їх і самі дивувалися, що ми таке можемо. Цей місяць, поки Чернігів був під вогнем, — це були одні з кращих днів мого життя, але навколо було стільки прекрасних людей, скільки не було ніколи. Дике відчуття — навколо війна, а ти працюєш з крутими людьми. І відчуваєш щастя». Інші респонденти також згадують «певну романтику». Професійну «романтику», певно, відчувала і згадувана репортажистка В. Курико, якій таки вдалося вислизнути з міста за день до підриву мосту росіянами наприкінці березня, але от ця «романтика» відлуння ПТСР-ом: «В Чернігові я не падала від вибухів, не реагувала, звиклося. А у Львові як почула звук, вперше впала і поповзла по асфальту. Повзу, піднімаю голову і бачу, що ніхто не повзе. До мене підійшли поліцейські, питають: «Харків, Чернігів, Маріуполь? Звідки ви?».

Різні джерела повідомляють нашій авторці, що лише 10% чернігівчан працювали на верога, — це удвічі менше за негативні електоральні уподобання на лівобережній Україні. Можливо, тому, що були ближчі до росіян і знали їм справжню ціну? А Україна з Банкової вулиці ніяк не реагувала на застереження чернігівців: «На велосипеді проїжджав «батюшка» в чорній рясі і говорив по телефону. Донеслася лише одна фраза: «Они ушли из города» (це про те, що наші військовики вийшли з околиць Чернігова, аби не наражати

зупинить усіх нас».

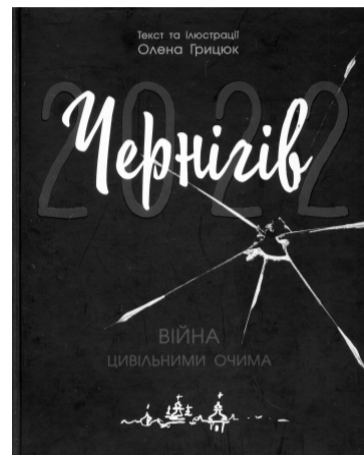
Ці майже 400 сторінок — ніби партитура трагедійного хору. Авторська функція — знаходити символічні акценти, які висмикують читача з гіпнотичного заціпеніння від усього цього оповіданого жаху. «Як помістити все життя в один рюкзак?» — це не так запитання, як спроба збагнути суть апокаліпсису. А ось іще один мало згадуваний ракурс, котрий, проте, має неабиякий вплив на все наше сьогоднішнє: «Ніхто не враховує кількості до безтями наляканих».

Один з розділів «Плахта» — про блокадний Чернігів. Звісно, тут багато спільного з книжкою Д. Бурої, але ступінь розпаду й ненависти — набагато вищий. І маємо ще одну дотичну книжку: Олена Грицюк, «Чернігів-2022. Війна цивільними очима» (Х.: Ранок, 2023). Архітекторка, кілька тижнів волонтерила; вивезла батьків наприкінці блокади, перед самим підривом мосту. Власне, вчинила так, як казала їй знайома, що організувала харчування військових: «Яна щиро дякувала всім цивільним, хто виїхав із Чернігова, не споживав ресурси, не просив допомоги й не наражав себе на небезпеку, не заважав присутністю».

Маючи батьків із далеко не взірцевим здоров'ям, Олена намагалася не виказувати перед ними розгубленості і страху; відволікала як могла — голвно залучаючи до посильних волонтерських справ. Розносити ліки і продукти геть німечним. Чи опікуватися покинутими домашніми тваринами. На це, до речі, вона подивилася під дещо не стандартним кутом: «Скільки праці й героїзму було в доставлянні корму в блокадний Чернігів! Відячна за те, що в такий спосіб, через тварин, нам допомагали залишитися людьми».

Але всередині сумніви не вщухали: «Чим можна себе вберегти? Хапати речі? Бігти? Ховатися? Братися до зброї? Чомусь згадалися книжки Ремарка. «Кохатися», відповів би він». Оцей жарт раптом матеріалізувався: зустріла чоловіка з тероборони, почала зустрічатися, поки частина перебувала в місті, а там — і заручилися. Така собі світла мелодрама у гнітючих декораціях (між іншим, про декорації). Пані Грицюк сама проілюструвала свою книжку чорно-білими малюнками, котрі — хоч як абстрактні та сюрреалістичні — справляють враження «ескізів» з околиць пекла, де вибухають сонця і кульбабки, шаленіють блискавки-спалахи і долу стікають краплі потойбічного конденсату).

І з батьками запросили «відпочити» від того пекла в Болгарії: «Я лежала між валізами в скляному, аж кришталевому, потязі, наче спляча царівна, а він ніс мене до моря. Дивна річ! Усі мої бажання, загадані на Новий рік, справджувалися: рідні були здорові, я їхала в подорож за кордон, на море, я заручена. Але яке нелюдське почуття гумору в Бога, що все це справджується під час війни?!».

містян на зайві ворожі обстріли. Які ще аргументи потрібні — а їх безліч — для інтерв'ювання російського кліру?

Росія не зникне, навіть відкинута за українські кордони. Дезінфікувати нашу землю прийдеться довго. Починати треба було позавчора, отого 1991-го. Якщо ж і далі зволікати — хворітимемо так само непередбачувано. Ось свідчення медсестри-волонтерки, як після зняття блокади у лікарні знову з'явилася колишня керівниця, з «русскіх»: «На третій день роботи, у квітні, як відновило роботу відділення, викликала до себе: «Я вам категорически запрещаю любые разговоры на политические темы о России. Все, разговор закончен». Не легковажмо: «русскій мір» повсякчас збирається до купи, як терміна-тор».

І не розуміти того, що живильним субстратом для цієї плісняви є російська мова, — це ж ким треба бути? У книжці є епізод: в одному окупованому чернігівському селі під завалами ховаються люди, живі й поранені. Через майже тиждень обстрілів раптом чується ззовні: «Є тут хто?». Озвалися і врятувалися. Один з них розмірковує: а якби почули російську — обізналися б? Сам собі відповідає: ні. Інакше кажучи, три слова, мовлені російською, могли би їх убити. А далі — ще дивовижніший висновок простото людини: може, причина багатьох наших бід у тому, що «ми вільно розмовляємо російською»? І як у такому контексті сприймати публічні істерики тих, хто не хоче лікуватися від цього лінгвістичного сифілісу, від російськомовності?

Письменниця Ірина Говорука у книжці «Плахта» (К.: Саміт-Книга, 2022) також виконує, до певної міри, журналістську функцію: давати голос очевидцям. Проте, на відміну від медійників, вона не скута вимогою максимально дистанціюватися від емоцій. Навпаки — відкриває їм усі канали; можна сказати, що «Плахта» — це одна межова багатоголосна емоція. Можна було би сказати також, що це справедлива й дієва емоція — «убий його!», але авторка водночас застерігається: «Війна заразна... Війна — зловива і мстива божівільна тітка. І якщо ми її не зупинимо, то невдовзі вона

Олексій ПАВЛИШ

■ ФУТБОЛ

Ударний старт

Завдяки вдалим виступам українські легіонери суттєво додали у трансферній вартості

Забивши 11 голів за пів року в «Жироні», Довбик подорожчав одразу на 13 мільйонів євро.
Фото з сайту ua-football.com.

Різдвяні свята та завершення календарного року — час підбиття проміжних підсумків клубного футбольного сезону. До кінця грудня більшість топ-ліг уже встигли зіграти половину матчів, тож можна визначити, хто претендуватиме на чемпіонські титули навесні.

Чи не головною несподіванкою серед провідних європейських чемпіонатів є успіх «Жирони» з Віктором Циганковим та Артемом Довбиком у складі: каталонці набрали 45 пунктів, лише за різницею забитих/пропущених м'ячів, поступаючись мадридському «Реалу». Могли підопічні Мічела і взагалі стати «зимовими чемпіонами», але в останньому турі перед різдвяною паузою не втримали перемогу над «Бетісом» — «Жирона» вийшла вперед завдяки голу з пенальті від Довбика, але пропустила за кілька хвилин до фінального свистка.

Слід визнати, що найкращий бомбардир останніх двох сезонів УПЛ Довбик чудово розпочав і свою іспанську кар'єру: з 11 голами та 4 асистами він ділить перше місце за системою гол+пас із зірковим хавбеком «Реала» Беллінгемом. До того ж така висока результативність Артема у дебютні пів року в «Жироні» уже привернула увагу багатших та іменитіших клубів: подекуди, до форварда української збірної привидляються мадридське «Атлетико» і міланський «Інтер».

До свого активу рік у «Жироні» може записати Віктор Циганков, який перебрався до Іспанії на пів року раніше за Довбика. За цей час екскапітан «Динамо» встиг відзначитись 6 разів та віддав 9 результативних передач, ставши при цьому беззаперечним гравцем осно-

ви. Тому активно цікавляться гранди і Віктором: за словами іспанських ЗМІ, до нього є інтерес від «Барселони», «Баварії» та низки англійських клубів. Утім «Жирона», яка рік тому заплатила киянам 5 мільйонів євро (також «Динамо» зможе розраховувати на 50% від суми наступного трансферу), не зби-

рається відпускати одного зі своїх лідерів задешево — на Циганкова поставили «цінник» у 50 мільйонів євро.

Бажання каталонців залишити своїх лідерів, а якщо і продавати їх, то за великі суми, — цілком виправдане, адже вдала гра Довбика і Циганкова суттєво покращила їх ринкову вар-

тість за версією Transfermarkt. Віктор подорожчав на 3 мільйони — тепер авторитетний портал його оцінює в 25 мільйонів євро. А Артем, якого перед переходом до «Жирони» оцінювали в 15 мільйонів, подорожчав одразу на 13 мільйонів — до 28 мільйонів євро.

Зросла ринкова вартість ще

одного українського легіонера в Іспанії Андрія Луніна (до 8 мільйонів євро), який останнім часом регулярно грає за «Реал», конкуруючи з Кепео. Утім наставник мадридців Карло Анчелотті вже заявив, що після різдвяної паузи обере когось одного.

Натомість продовжує падати ціна на Романа Яремчука (знизилась до 3 мільйонів євро), який вже кілька років не радує високою результативністю: цього сезону в нього лише один гол за «Валенсію» в Кубку.

Із перемінним успіхом виступають наші легіонери і в найсильнішій лізі світу — АПЛ. Віталій Миколенко з «Евертона» та Ілля Забарний з «Борнмута», які цього року закріпились у старті своїх клубів, а Віталій навіть двічі забив, суттєво додали в ціні: Віталія тепер оцінюють у 28 мільйонів євро, а Іллю — у 25 мільйонів.

Водночас із 45 до 40 мільйонів впала ринкова оцінка вінгера «Челсі» Михайла Мудрика, який, як і вся його команда загалом, не вирізняється стабільністю, чергуючи вдалі матчі з відверто провальними. У 2023 році лондонці загалом програли в рамках АПЛ аж 19 матчів — це найгірший показник серед усіх англійських клубів. Непростим цей рік був і для Михайла: після рекордного трансферу з «Шахтаря» він забив лише три м'ячі. Утім поки головний тренер «Челсі» Маурісіо Почеттіно, схоже, не втрачає віру в талант Мудрика. «Це фантастичний хлопець та приємна особистість. А як гравець він знає, що повинен продовжувати вдосконалюватися. Звичайно, з часом він стане дуже важливим гравцем. Він уже є таким, але повинен багато вдосконалюватися, бо його потенціал — величезний», — сказав Почеттіно. ■

Григорій ХАТА

■ ВИЗНАННЯ

Олімпійський орієнтир

Зібравши за сезон повну колекцію тріумфів, знана легкоатлетка з Дніпра отримала титул кращої спортсменки року в Україні

Ярославу Магучіх експерти НОК України визнали найкращою спортсменкою 2023 року.
Фото з сайту liga.net.

Кінець року — традиційне місце для встановлення підсумків спортивного сезону.

Експертна комісія НОК України визначила найкращих спортсменів та тренерів за результатами змагань у 2023 році в олімпійських видах програм.

Без сумніву, найбільше позитивних емоцій вітчизняним уболівальникам спорту — і експерти в цьому питанні, думається, були майже однакові — подарувала легкоатлетка Ярослава Магучіх, котра отримала титул найкращої спортсменки року, що минає. Упродовж 2023-го талановита стрибунка у висоту тріумфувала на всіх турнірах, де брала участь: виграла чемпіонат світу, чемпіонат Європи в приміщенні та Європейські ігри. Звісно, найвизначнішою для дніпрянки подією став виграш планетарного форуму, де вона підкорила висоту 2,01 м. А ще Ярослава здобула тріумф на головних комерційних стартах з легкої атлетики — «Діамантовій лізі».

І всі ці здобутки Магучіх стали можливими завдяки плідній співпраці з її особистою наставницею Тетяною Степановою, котру експерти НОК назвали «кращим тренером 2023 року».

Окремого визнання від Національного олімпійського комітету удостоївся юний талант вітчизняного плавання Олександр Желтяков. Два золоті фініші на чемпіонаті світу серед юніорів принесли йому звання найкращого юного спортсмена 2023 року. А його наставник Олександр Кулик тепер — «найкращий тренер юного спортсмена 2023 року». При цьому виконав Сашко й два олімпійські нормативи — на дистанціях 100 та 200 м на спині — й сподівається, що влітку зможе проявити себе на Літніх іграх у Парижі.

Як відомо, готуються до Олімпіади-2024 й представники країн, які ведуть війну проти нашої країни. І цей факт аж

ніяк не задовольняє Українську державу. А бойкотувати паризькі Ігри чи ні, в Міністерстві молоді та спорту України ще не вирішили.

«Сьогодні погляд усього світу спрямований на Україну, всі чекають, яким буде рішення нашої країни. Вся спортивна спільнота розуміє, що це рішення ухвалюватимуть із холодною головою і винятково в інтересах нашої країни. Ми

продовжуватимемо боротися далі й ухвалюватимемо рішення пізніше», — заявив в. о. керівника спортивного міністерства Матвій Бідний.

А от в іншому питанні, навколо котрого тривалий час точилося багато розмов, Міністерство молоді та спорту України вже поставило крапку. За словами Бідного, в січні 2024 року почнуть

з'являтися глядачі на вітчизняних спортивних змаганнях. «Через те, що процедура передбачає деякі дії, які мають здійснити організатори спортивних змагань, представники ДСНС, обласних військових адміністрацій, то я думаю, найімовірніше, на початку наступного року ми вже зможемо долучитися до перших змагань як глядачі», — повідомив в. о. міністра. ■

«По-перше, європейський клубний футбол не є монополією і більше ніколи нею не буде. І по-друге, відсьогодні клуби будуть самі господарями своєї долі. Клуби вважають, що мають право пропонувати та просувати європейські змагання, які модернізують наш спорт та залучають уболівальників з усього світу».

ОРГПИТАННЯ

Антимонопольний проєкт

Намірившись суттєво реформувати Лігу чемпіонів, УЄФА буде змушена переглянути можливість запровадження нововведень

Григорій ХАТА

Коли кілька років тому керівники низки європейських футбольних грандів заявили про створення нового міжнародного турніру під назвою Суперліга, вся футбольна Європа, без перебільшення, загуділа, немов переповнений бджолиний вулик. Утім той неймовірний ажіотаж, який здійнявся навколо альтернативи єврокубковим турнірам УЄФА, швидко вщух. Санкційні аргументи, які Європейський футбольний союз разом з ФІФА запропонували засновникам Суперліги, виявилися досить дієвими. І про Суперлігу швидко забули.

Однак днями зі стін суду Європейського Союзу виринуло рішення, котре дозволяє скандальному проєкту отримати друге дихання. Європейський суд визнав, що УЄФА та ФІФА не мають абсолютних прав на заборону європейським клубам створювати Суперлігу. Мовляв, їхні обмеження порушують антимонопольне законодавство Європейського Союзу.

Генеральний директор Суперліги Бернд Райхарт уже заявив, що організатори нового проєкту з легкістю закінчать під свої прапори 64 клуби-учасники, а річний контракт із рекламодавцями без проблем сягне трьох мільярдів євро.

При цьому в УЄФА та ФІФА вирішили не поспішати з відповіддю. Пообіцяли добре вивчити рішення суду ЄС і заявили: «Відповідно до свого Статуту ФІФА твердо вірить у специфіку спорту, в тому числі в пірамідальну структуру, в основі якої лежать спортивні заслуги, а також у принципи змагального балансу та фінансової солідарності. Футбол завдячує своєю довгою та успішною історією вищезазначеним принципам, які ФІФА, конфедерації та асоціації-члени продовжуватимуть просувати в майбутньому на користь усіх любителів футболу в усьому світі».

Цікаво, що ідея Європейської Суперліги з'явилася тоді, коли в УЄФА розпочалася активна робота над переформатуванням Ліги чемпіонів. Власне, в Європейському футбольному союзі вже все готове для того, аби з сезону 2024/2025 років найсильніший клубний турнір Старого світу жив за новими правилами. Головна зміна — це абсолютно нова структура групового турніру. Замість восьми кварталів і матчів у «пульках» у два кола УЄФА пропонує об'єднати всіх учасників основного раунду, котрих має бути 36, в один дивізіон. Кожному з його учасників на даній стадії запропонують зіграти по вісім матчів (з різними командами).

Із нового сезону основний раунд Ліги чемпіонів може проходити за абсолютно іншим сценарієм.
Фото з сайту ua-football.com.

Далі ж, залежно від своїх підсумкових позицій, вісім перших команд напряму потраплять до 1/8 фіналу, тоді як колективи, що посядуть місця з 9-го до 24-го, зіграють стикові матчі за право доєднатися до першої вісімки.

Загалом, в УЄФА наголошують, що реформа ЛЧ «покликана забезпечити сприятливе майбутнє європейського футболу на усіх рівнях і задовольнити потреби всіх зацікавлених сторін.

«Новий формат клубних турнірів УЄФА дозволить більшій кількості команд і, отже, більшій кількості тренерів і гравців брати участь у більш конкурентних матчах на європейській арені», — прогнозують організатори нововведень.

Утім після повторного народження ідеї Суперліги Європою поповзли чутки про можливість скасування «лігочемпіонської» реформи...

«По-перше, європейсь-

кий клубний футбол не є монополією і більше ніколи нею не буде. І, по-друге, відсьогодні клуби будуть самі господарями своєї долі. Клуби вважають, що мають право пропонувати та просувати європейські змагання, які модернізують наш спорт та залучають вболівальників зі всього світу», — так відреагував президент мадридського «Реалу» Флорентіно Перес на рішення суду Європейського Союзу. ■

БІАТЛОН

Перевірити резерв

За підсумками чемпіонату України Олександра Меркушина та Артем Тищенко зуміли пробитись до основних біатлонних команд

Олексій ПАВЛИШ

Під час різдвяних пауз у біатлонному сезоні Кубка світу вітчизняні стріляючі лижники зазвичай проводять чемпіонат України у Сянках, який розцінюється як відбірковий турнір на потрапляння до основної команди. Так сталося і цього року: в Сянках не виступали лідери команд Дмитро Підручний та Юлія Джима, котрі готуються до комерційної «Різдвяної гонки», натомість шанси проявити себе отримали ті, кого давно не бачили на біатлонних аренах, зокрема легендарні сестри Семеренко.

Чемпіонат України стартував із класичних змішаних естафет, де перемогу здобула збірна Сумської області у складі Владислава Чихаря, Богдана Борковського, Віти та Валентини Семеренко. Для обох титулованих сестер, котрі зараз тренуються з особистим тренером Григорієм Шамраєм, це перші офіційні старты цього сезону. Попри певний скепсис уболівальників, 37-річні біатлоністки поки не думають про завершення кар'єри, роз-

цінюючи вдалий виступ на ЧУ як можливість відібратись на міжнародні старти. «Чи може чемпіонат України вплинути на наші перспективи? Так, звичайно, для цього й тренуємося, щоб надалі піти трішки вище. Гадаю, що далі буде краще. Будемо сподіватися, щоб у всіх було все добре», — розповіла Валентина.

Натомість в особистих гонках триумфували інші біатлоністки. За нагороди жіночого спринту боротьбу вели біатлоністки основної збірної України, зокрема, Анна Кривонос, Любов Кип'яченкова і Дар'я Блашко, які розпочинали сезон на Кубку світу. Зрештою, перемогла Кип'яченкова, яка майже на 12 секунд випередила молодшу сестру Анастасію Меркушину Олександр. Проте в гонці переслідування, яка, до речі, була вирішальною за потрапляння на етап Кубка світу в Обергофі, за відсутності Кип'яченкової триумфувала саме Олександр. Це третя особиста перемога 18-річної Меркушиної у межах чемпіонату України. Два попередні «золота» вона здобула у сезоні 2019/20, вигравши дві спринтерські гонки у Ти-

Разом зі Степаном Кінашем Олександра Меркушина стала головною мультимедалісткою чемпіонату України.

Фото: Getty Images.

совці. Тож тепер саме вона стане шостою біатлоністкою, яка приєднається до основної команди в Обергофі.

А у чоловічому спринті найсильнішим став Степан Кінаш, котрий цього року виграв один з етапів юніорського Кубка IBU, а представник основи Антон Дудченко фінішував лише третім. У переслідуванні Кінаш став другим, поступившись лише досвідченому Руслану Ткаленку, котрий розраховує повернутись на Кубок світу.

Проте на наступний етап КС в Обергофі поїде за підсумками ЧУ не Ткаленко, а Артем Тищенко, котрий виграв кон-

куренцію за п'яте місце в основі у Дениса Насико. На ЧУ в Сянках Тищенко та Насико змагались лише у змішаній естафеті на третьому етапі. Тищенко посів третє місце у складі Чернігівської області, пробігши свій етап без промахів та з кращим часом.

Крім цього, дебютний виклик у цьому сезоні на Кубок світу отримав 20-річний Віталій Мандзин, який у грудні виступав на Кубку IBU та чотири рази оновлював особисті рекорди на цьому рівні. А трійка лідерів у складі лишилась незмінною: Дмитро Підручний, Артем Прима та Антон Дудченко. ■

■ АМПЛУА

Це буде весело

Стендап-комік Джо Кой керуватиме церемонією «Золотого глобуса-2024»

Лада ОСА

81-шу церемонію премії «Золотий глобус» у 2024 році вестиме американський стендап-комік та актор Джо Кой, повідомляє видання Variety.

Справжнє ім'я артиста — Джо-зеф Гленн Герберт-старший. Визнання він отримав завдяки участі в нічному шоу «Челсі Лейтлі» (Chelsea Lately): з'явився у більш ніж 100 епізодах програми як регулярний гість сезону за круглим столом.

Кой зіграв головну роль у стрічці «Великодня неділя» (2022 рік) студії Universal Picture, що побудована на його власному досвіді та стендап-комедії. До того ж підготував кілька спеціальних випусків на телеканалі Comedy Central («Не гнівай його» і «Гаси світло») та стрімінговій платформі Netflix («Джо Кой: Наживо із Сіетла»).

Сьогодні комік гастролює по США та є щотижневим гостем у подкасті The Adam Carolla Show, а також веде свій — The Kou Pond.

«Ми дуже раді, що Джо стане ведучим 81-ї щорічної церемонії вручення премії і поділиться своєю енергією та влучним гумором, щоб розпочати сезон нагородження в Голлівуді», — зазначила президентка «Золотого глобуса» Гелен Гонне.

Щорічна премія «Золотого глобуса» буде вручена в етері на телеканалі CBS (і трансляції на Paramount+) 7 січня 2024 року. За словами американських медіа, вона представить Коя перед найбільшою телевізійною аудиторією, яку він мав за свою кар'єру.

«Я виступав на великій кількості сцен по всьому світу, але ця буде особливою. Я дуже схвильований тим, що буду ведучим цьогорічної церемонії», — також поділився Кой.

«Золотий глобус» (або Golden Globe) є американською кінопремією, котру присуджує Голлівудська асоціація іноземної преси з 1944 року за кіно-і телефільми. Подія розпочинає сезон різних нагород кіно- і телеіндустрії, який зазвичай завершується церемонією нагород «Оскар».

Цього року премія додала у перелік нові категорії: «Кінематографічні та касові досягнення» та «Найкращий стендап-комік на телебаченні».

Найбільшу кількість номінацій, по дев'ять кожна, отримали стрічка «Барбі» Грети Гервіг та серіал «Спадкості» Джессі Армстронга.

Фільм «Оппенгеймер» Крістофера Нолана наділили вісьма номінаціями, а стрічки «Вбивці квіткові повні» Мартіна Скорсезе й «Відолашні створіння» Йоргоса Лантімоса отримали по сім кожна.

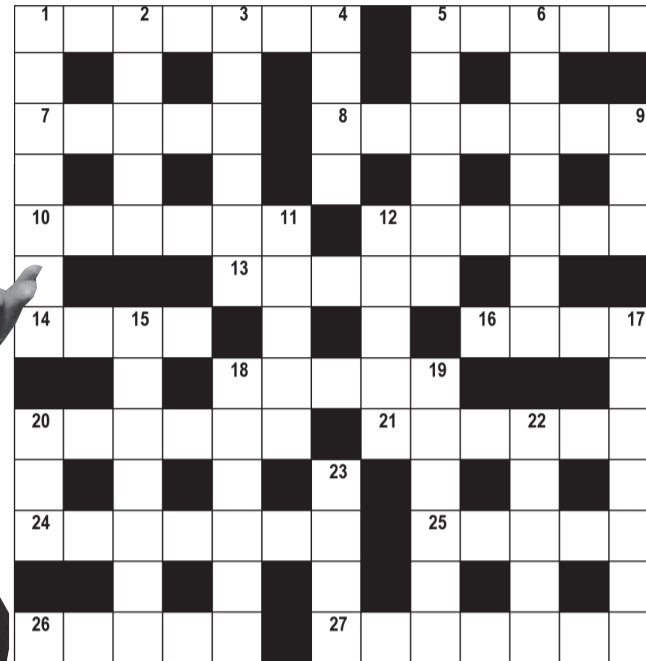
Південнокорейську стрічку «Минулі життя» номінували у п'яти категоріях, що зробило її найбільш номінованим неангломовним фільмом.

Американській стрімінговій

Джо Кой.

платформі Netflix передали рекордну кількість номінацій серед усіх медіакомпаній — 28: за продюсування біографічного фільму про життя Леонарда Бернштейна «Маєстро», історичного серіалу «Корона» про життя королеви Єлизавети II і політичний трилер «Дипломатка».

■ КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №52

По горизонталі:

1. Римський бог кохання, хлопчик із луком і крилами. 5. Домашні обов'язки, рутини, в яких часто тоне човен кохання. 7. Відомий російський художник, автор картини «Запорожці пишуть листа турецькому султану». 8. Портативний комп'ютер, здатний працювати від батареї. 10. Реформатор українського театру, засновник театру «Березіль». 12. Воїн рабського походження в Єгипті та деяких інших країнах Сходу, наведений до ісламу. 13. Металева клітка для утримання під водою зловленої риби. 14. «Задивлялася білим лебедем, дивом-казкою за віконечком, ... ластівко, сиве сонечко» (пісня). 16. Екзотичний плід, який називають «хибним яблуком». 18. Англійська королівська династія. 20. Демонстративне припинення спілкування та будь-яких стосунків. 21. Шиккування людей у шеренгу за зростом. 24. Ім'я сестри Лесі Українки. 25. Американський мільярдер, яким канали Медведчука лякали українців. 26. «Там матір добру мою ще молодую у могилу нужда та ... положила» (Тарас Шевченко). 27. Державна система, що містить інформацію про земельні ділянки та право власності на них.

По вертикалі:

1. Столиця Венесуели. 2. Офіційний документ. 3. Рігн Ук-

раїни, який перекопував усіх, що він «не жене порожняк». 4. Французьке місто, столиця Бретані. 5. Сленгова назва таргана. 6. Зимовий вид спорту, швидкісний спуск з гори на спеціальному апараті. 9. Останній голубокомандувач УПА. 11. Святоковий феєрверк. 12. Команда режисера Папи Римського Івана Павла II. 17. Росія стосовно України починаючи з 2014 року. 18. Романтична балада Тараса Шевченка. 19. Давньогрецький співець, виконавець епічних пісень. 20. Французький сир із пліснявою. 22. Французький історик і філософ, теоретик соціалізму. 23. Вподобайка у соцмережах. ■

Кросворд №51 від 20 грудня

Наш партнер — Європейський фонд за демократію.

■ ПРИКОЛИ

Життя — як електрика: з напругою встаєш, з опором йдеш на роботу, весь день іскриш, наелектризована приходиш з роботи, а потім вирубуєшся.

Росія має повернутися до кордонів 24 лютого 1122 року — і тільки так!

— Люба, у холодильнику миша повісилася!

— Не чіпай, це на Новий рік!

Коли журба тебе огорне і обійме печаль, бери пістоль, сідлай коня —десь є і твій москаль...

— Лікарю, у мене гарний настрій! Хочу на шопінг і купувати все, що мені подобається. Що зі мною?

— Це у вас зарплата, через три дні минеться...

■ ПОГОДА

28-29 грудня за прогнозами синоптиків

Київ: мінлива хмарність. Вітер південно-західний, 2-2,9 м/сек. Температура вночі 0...+2, удень +4...+5. Післязавтра вночі +4...+5, удень +9...+10.

Миргород: невелика хмарність. Уночі 0...+4, удень +4...+8.

Вінниця: ясно, невелика хмарність. Уночі 0...+4, удень +8...+9.

Одеса: невелика хмарність. Уночі +4...+5, удень +10...+11.

Курорти Карпат: мінлива хмарність.

Трускавець: уночі +5...+6, удень +7...+9.

Моршин: уночі +5...+6, удень +7...+10.

сонячно

мінлива хмарність

хмарно

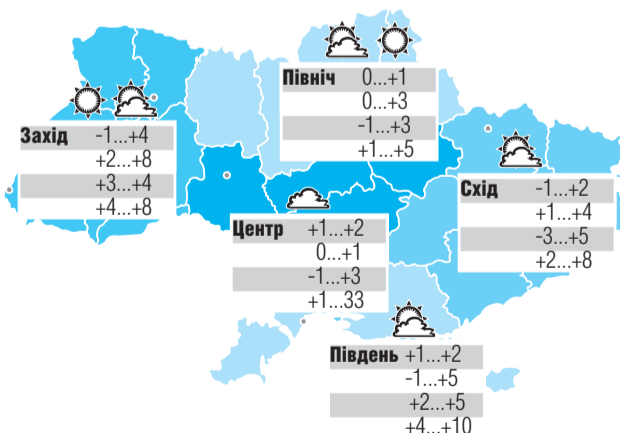
дощ

сніг

дощ, гроза

Передплатні індекси: 60970, 1555
Наша адреса: 03057, Київ, пр. Перемоги, 50
Телефон редакції: +38 091 625 66 32
Електронна пошта редакції: ukrmoloda@ukr.net
Рекламне бюро: reklama-umoloda@ukr.net
Відділ реалізації: 454-84-41
sale_umoloda@ukr.net
«УМ» в інтернеті: http://www.umoloda.kyiv.ua

Відділи:
економіки — wagmer@ukr.net
культури, історії, суспільних проблем — vsamchenko@i.ua

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець —
ПП «Україна молода»
Свідоцтво про реєстрацію:
КВ №3386 від 29.08.98
© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.
Комерційні публікації виходять під рубриками:
«Український виробник», «Позиція», «Банківська справа»,
«Фінансова експертиза», «Здоровенки були», «Це — працює!»,
«Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми»,
«Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння»,
«Вітасмо», «Любов і шана».
Матеріали із позначкою © друкуються на правах реклами

Газета друкується у видавництвах:
«Преса України» — у Києві
Зам. 3009052
«Видавничий дім «Високий Замок» — у Львові
Зам. блок № 242
Верстка та виготовлення фотоформ — комп'ютерний центр редакції «УМ», Газета виходить щосередини
Тираж 58168